

ORGANIZACE DISTRIBUCE ČESKÉHO ZBOŽÍ NA UKRAJINĚ V PRAXI

GAZDA GROUP PRAHA 2002

Obsah:

	Str.
Uvod	2-3
PROGRAM Organizace distribuce českého zboží na Ukrajině v praxi. Specializovaná konference pro české podniky 13. až 14. prosince roku 2002, Kyjev	4-5
Část 1 Ekonomická charakteristika Ukrajiny	6-13
Část 2 Přímé zahraniční investice. Obchodní a ekonomická spolupráce mezi ČR a Ukrajinou. Smluvní základna	14-20
Část 3 Ochrana domácího trhu Ukrajiny	21-22
Část 4 Investiční klima. Podmínky pro vstup zahraničního kapitálu	23-26
Část 5 Pásma volného obchodu na Ukrajině	27-30
Část 6 Daňový systém Ukrajiny	31-34
Část 7 Zahraniční ekonomický kontrakt komisičního obchodu a konsignáce	35-37
Část 8 O formě zahraničních ekonomických smluv /kontraktů/	38-43
Část 9 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu	44-45
Část 10 Poplatky při celním vybavení zboží. Úlevy při platbě celních poplatků. Zvláštnosti použití směnek	46-53
Část 11 O způsobu státní registraci subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině	54-59
Část 12 Pracovní smlouva a hmotná odpovědnost zaměstnance. Zdanění příjmů fyzických osob	60-64
Část 13 Významné veletrhy a výstavy na Ukrajině	65-66
Příloha 1 Adresy významných obchodních a hospodářských komor a podnikatelských svazů	67
Příloha 2 Kontakt na české firmy působící na Ukrajině	68-69
Příloha 3 Mapa Ukrajiny	70

Úvod

V podmínkách stoupající konkurence mezi českými výrobními podniky se stává vyhledání nových odbytových trhů, včetně zahraničních, jednou z klíčových podmínek úspěšného rozvoje obchodu. Efektivní práce oddělení odbytu má zabezpečit růst prodeje. Zásobovanost českých trhů, zapojení České republiky do EU, celosvětová krize – jsou fakty s kterými je třeba počítat.

Nedostatečná informovanost českých podniků o Ukrajině a její ekonomickém potenciálu je příčinou překážek v organizaci prodeje na Ukrajině.

Jak rozpracovat efektivní distribuci zboží na Ukrajinu? Z čeho nejlépe začít? Jak zorganizovat podnikání na Ukrajině? Jak na Ukrajině docílit zisků? Jak odhadnout možná rizika a jak je minimalizovat? Odpovědi na této otázky jsou předmětem níže uvedené práce. Po seznámení s těmito materiály můžete nadále samostatně úspěšně řešit tyto i mnohé jiné otázky podnikání na Ukrajině.

Celková tato práce je zpracována na základě různých informací o podnikání na Ukrajině z oficiálních, statistických a byznys – zdrojů. Veškerá informace byla podaná na konferenci (pro představitele českých podniků) Organizace distribuce českého zboží na Ukrajině v praxi, která se konala 12. až 15. prosince 2002 ve m. Kyjev.

Program této konference byl orientován na ředitele, vedoucí odbytových oddělení a jejich zástupce, specialisty marketingu a prodej ve firmách, kteří mají zájem o odbyt zboží a služeb na Ukrajinu. Mezi rozsahlym počtem informací, které přednášeli, specialisti od různých státních institucí a byznys struktur, zajímavými byly otázky o:

- Investičním klima a podmínkách pro vstup zahraničního kapitálu na Ukrajinu;
- Dovozních podmínkách a dokumentech, celním systému, kontrole vývozu;
- Poplaticích při celním vybavení zboží. Úlevách při platbě celních poplatků;
- Obchodní a ekonomické spolupráce mezi ČR a Ukrajinou;

Způsobu státní registrace subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině.

Kromě toho účastníci konference obdrželi informace a odpovědi na otázky:

- Analýzy česko-ukrajinských mezinárodních dohod;
- Formy podnikání česko-ukrajinské podniky;
- Podniky se 100% českým kapitálem;
- Zastoupení českých podniků činnost;
- Podmínky exportně-importních kontaktů - konkrétní příklady z praxe;
- Exportně-importní licence;
- Schémata smluv (agentské, komisioní a distribuční);
- Certifikace a standardizace;
- Pracovní vztahy;
- Právní aspekty naboru, převádění a propouštění personálu. Současně ukrajinské zákony upravující pracovní vztahy;
- Organizace distribuční sítě. Právní aspekty;

- Nejvhodnější schémata prodeje zboží na Ukrajině (marketing a reklama na Ukrajině);
- Informační zdroje (technologie určení cílových skupin klientů);
- Velkoobchod a maloobchod (plánování odbytu dle cílových skupin);
- Určení norem prodeje, rozpracování technologií k určení a upevnění kontaktů s různými typy klientů;
- Specifika exportně-importních operací;
- Valutově omezení – zakázky, licence;
- Bezhotovostní úhrady mezi rezidenty a nerezidenty v zahraniční měně;
- Valutové a finanční podmínky kontraktů v zahraničním obchodě, jejich význam pro ziskovost exportně-importních operací;
- Způsob určení ceny a druhu valuty. Způsob plateb v zahraničním obchodě – základní druhy, srovnatelné výhody z hlediska exportérů a importérů;
- Valutová rizika a způsoby jejich odstranění;
- Dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso, druhy a etapy plateb, role a odpovědnost bank, právní regulace a arbitrážní praxe;
- Nestandardní způsoby plateb;
- Způsob vývozu a dovozu valutových cenností z (na) Ukrajinu;
- Regulace daňových a celních poplatků při přemísťování zboží přes hranice;
- Způsob placení daní a poplatků;
- Celní režim – termíny a podmínky. Kontroly přemístění objektů intelektuálního vlastnictví;
- Metody určení celní hodnoty zboží (určení země původu);
- Licence a certifikace vývozu a dovozu různých druhů zboží. Analýza praxe, charakteristických chyb a doporučení.

Konference byla zorganizována:

ze strany Ukrajiny – firmou **Konferenční Servis**.

Tel. +380-44-9853708, e-mail: info@spinsport.com.ua

z české strany – **Ukrajinsko-českou informačně-analytickou službou (UCIAS)**.

Tel./fax: +420-235366225, mob. +420-602-261140, <http://www.gazdagroup.com> ,

e-mail: mailcz@gazdagroup.com

Organizátoři konference hodlají i na budoucnost pokračovat v přípravě a uskutečnění podobných konferencí na území Ukrajiny a České republiky.

Témata konferencí budou sestavene na základě dotazů, které lze položit organizátorům konference.

PROGRAM

Organizace distribuce českého zboží na Ukrajině v praxi Specializovaná konference pro české podniky 13. až 14. prosince 2002 r. Kyjev

Auditorium konference

Program této konference je orientován na ředitele, vedoucí odbytových oddělení a jejich zástupce, specialisty marketingu a prodej ve firmách, kteří mají zájem o odbyt zboží a služeb na Ukrajinu.

13.12.02. pátek

8.45 – 9.00 - Registrace účastníků konference v konferenčním sále

9.00 – 9.15 - Uvítací projev k účastníkům konference

Agentura pro podporu českého podnikání na Ukrajině – **Czech Trade**

9.15 – 9.45

S kým spolupracovat na Ukrajině

Lektor: Černěnko Irina Alexandrovna – AVESTA-Ukrajina manager marketingu a realizace

9.45 – 10.45

Jak zorganizovat podnikání na Ukrajině

Lektor: Natalja Igorevna Gauk – vedoucí oddělení právního zabezpečení zahraničně-ekonomické vztahů Ministerstva ekonomiky a otázek Evropské integrace Ukrajiny.

10.45 – 11.00

Přestávka – káva, čaj

10.45 – 11.45

Organizace distribuční sítě. Právní aspekty

Lektor: Sapožikova Elena Jevgeevna – právní poradce

13.00 – 14.00

Oběd v restauraci

14.00 – 16.00

Organizace distribuční sítě. Právní aspekty

Lektor: Kalmykov Anrej Sergejevič – obchodní poradce

16.00 – 19.00

Diskuse a odpovědi na otázky účastníků konference

19.00

Slavnostní večeře v restauraci hotelu

14.12. 02 sobota

9.00 – 10.30

Finanční vyrovnávání při exportně – importních operacích

Lektor: V.A. Kislenko – zástupce vedoucího vedení ARRB AVAL

10.30 – 10.45

Přestávka – káva, čaj

10.45 – 13.00

Valutový a celní kontroly

Lektor: V.P. Naumenko – vedoucí oddělení organizace celních kontrol Hlavní celní služby Ukrajiny:

13.00 – 14.00

Oběd v restauraci kulturního střediska Prolisok

14.30 –

Volný čas. Prohlídka města Kyjeva

15.12. 02 neděle

5.40 – odjezd na letiště Borispol

Část 1

Ekonomická charakteristika Ukrajiny. Souhrnná teritoriální informace

V roce 2000 byl poprvé v historii samostatné Ukrajiny zaznamenán výrazný růst ekonomiky.

HDP v uvedeném období vzrostl o 6%, průmyslová výroba o téměř 13%, investice do fixního kapitálu se zvýšily o 11%.

Nehledě na cenový růst o téměř 26% (19,2% v roce 1999) zůstala inflace i nadále pod kontrolou.

Stabilitou se vyznačoval rovněž kurs domácí měny. V souladu s uvedeným byla nominální čtyřprocentní devalvace ukrajinské hrývny doprovázena jejím reálným zhodnocením o více než 17%. Výsledkem hospodaření s celostátním rozpočtem byl profit téměř 920 milionů GRN, což činí 2,3% HDP.

Předchozí výraznější devalvace ukrajinské hrývny se výrazně projevila na změně struktury domácího spotřebitelského trhu, tím že se změnila priority poptávky obyvatelstva směrem k základní spotřebě. Současně s uvedenou tendencí vzrostla výroba spotřebního zboží o téměř 25% a výroba potravin o 19%. Výroba nepotravinářského zboží poklesla o 32%.

Ekonomické oživení na Ukrajině bylo současně stimulováno rozšířením exportních možností domácího průmyslu. Ekonomická konjunktura v zemích, které jsou hlavními odběrateli ukrajinského zboží ovlivnila růst ukrajinské výroby a vývozu železných a neželezných hutních výrobků, chemikálií a umělých hnojiv.

Méně povzbudivou je skutečnost, že Ukrajina v průběhu posledního roku nedokázala využít zmíněného oživení na zahraničních trzích k rozšíření spektra vyvážených výrobků, ale naopak zvýšila podíl jenom některých druhů produkce, což se může v budoucnu projevit zvýšenou celkovou citlivostí ekonomiky na omezeném počtu nosných segmentů trhu. Jediným pozitivem je růst vývozu strojírenských výrobků, čímž se zvýšil jejich podíl na celku z 8 na 9%.

Všeobecně lze celkový růst ukrajinské ekonomiky v roce 2000 považovat za výsledek koncidence mezi oživením poptávky na zahraničních trzích, přirozeným nahrazováním dovozů domácí výrobou v důsledku výrazné devalvace ukrajinské hrývny v průběhu předchozích dvou let a expanzivní vládní monetární politikou při současné izolaci peněžní nabídky před spekulativními trhy.

V 1. pololetí 2001 pokračovala tendence ekonomického růstu, jež byla započata v roce 2000. Reálný HDP vzrostl ve srovnání s 1 - pololetím minulého roku o 9,1%. Nominální hodnota ukrajinského HDP v 1. pololetí roku 2002 dosáhla 111 miliard GRN, což v přepočtu činí 21 miliard USD.

Průmyslová výroba vzrostla o 18,5%. Hutnictví železa se stalo jediným průmyslovým odvětvím, v němž je zaznamenáván nepřetržitý růst a jenž, vzhledem ke svému značnému podílu na celku, výrazně ovlivňuje vývoj průmyslové výroby. Tato situace byla až doposud částečně ovlivněna příznivým vývojem na světových

tržích- Podíl hutnictví železa na celkové průmyslové výrobě tvoří v letošním roce přibližně 28% oproti 14% před deseti lety. Mezi další významná odvětví patří elektroenergetika (15% podíl), potravinářský průmysl (12%), uhelný průmysl (11%), ropný a plynárenský průmysl (10%) a strojírenství (9%). Současný index celkové reálné průmyslové výroby dosahuje pouze 30% úrovně stejného období roku 1990. Mnozí odborníci nepovažují výše uvedený strukturní vývoj ukrajinského průmyslu za pozitivní- nadále roste podíl energeticky náročných odvětví.

Na rozdíl od Ruska /kde za posledních deset let došlo k obdobným změnám struktury průmyslu/ nemá Ukrajina dostatek potřebných surovin a je rovněž závislá na dovozu energetických surovin. Přílišné soustředění se ukrajinského vedení na rozvoj odvětví, jako je hutnictví železa, průmysl paliv a energetika, může z hlediska střednědobé perspektivy v budoucnu přivést k celkovému poklesu průmyslové výroby- uvedená odvětví nebudou schopna kompenzovat pokles výroby ve strojírenství, lehkém a potravinářském průmyslu. Současná průmyslová politika Ukrajiny je fakticky zaměřena na podporu odvětví, jež nevytvářejí, ale v podstatě "spotřebovávají" přidanou hodnotu na úkor jiných efektivních odvětví.

Poprvé po dobu existence samostatné Ukrajiny byl v letošním 1. pololetí zaznamenán celkový růst zemědělské výroby, jež dosáhl ve srovnatelných cenách úrovně 5,8 %. Ve stejném období minulého roku došlo k poklesu o 4,6%. Výrazná část soukromně hospodařících rolníků využila možnosti rozšíření svých hospodářství připojením rozdělené zemědělské půdy bývalých kolektivních zemědělských podniků. V důsledku vzrostla průměrná výměra zemědělské půdy, připadající na jednoho hospodařícího rolníka do 5,2 ha. V současné době soukromí rolníci vyrábí dvě třetiny celkové zemědělské produkce na Ukrajině, přičemž v živočišné výrobě jejich podíl dosahuje 75%. Bohužel v ukrajinském zemědělství panuje vysoká zadluženost především za používané materiálně technické zdroje.

Celková výše zmíněné zadluženosti je odhadována na 6 miliard GRN (1,1 miliardy USD). Pro srovnání" čistý zisk zemědělských podniků v roce 2000 dosáhl 0,7 miliardy GRN.

Průměrná měsíční nominální mzda dosáhla ke konci prvního pololetí výše 317 GRN (60 USD). Nejvyšší průměrná nominální mzda (576 GRN - 108 USD) je v Kyjevě a nejnižší v západních oblastech Ukrajiny (204 - 280 GRN, t.j. 38 - 53 USD). V průmyslu průměrná mzda dosáhla 414 GRN (78 USD). V 1. pololetí 2001 vzrostl index spotřebitelských cen (CPI) v meziročním srovnání o 5,3%.

V průběhu 1. pololetí 2001 se nezaměstnanost udržela na poměrně stabilní úrovni 4,9%. Vyšší úroveň nezaměstnaností v rozpětí 5,0 - 7,5% byla zaznamenána v západních, severozápadních a severních oblastech Ukrajiny /kromě Lvovské oblasti/. Naproti tomu v oblastech průmyslově rozvinutější jihovýchodní Ukrajiny (Oděsa, Nikolajev, Cherson, Záporoží, Doněck, Lugansk a Charkov) se úroveň nezaměstnanosti pohybovala v rozpětí 1,1 - 3,7%. Uvedené údaje mohou být značně zkresleny v důsledku toho, že část zaměstnanců podniků nevykonává žádnou práci a tudíž nepobírá mzdu, nicméně využívá řadu sociálních služeb a výhod, které podniky

svým "zaměstnancům" poskytují.

V první polovině letošního roku byl zaznamenán proficit konsolidovaného státního rozpočtu ve výši 1,9 miliardy GRN (2,1% HDP).

Hlavní příčinu dosažení výrazného rozpočtového proficitu ekonomové spatřují v nedostatečném (oproti plánovanému objemu) přílivu zahraničních úvěrů a ve značném růstu zůstatků finančních prostředků na vládních depozitech (941 milionů GRN za I. Pololetí).

Vláda navíc korigovala finanční parametry prostřednictvím snižování původně plánovaných rozpočtových výdajů a intenzivnějším získáváním úvěrů na vnitřním trhu (460 milionů GRN oproti plánovaným 200 milionům).

V I. pololetí 2001 byly na Ukrajině zaregistrovány **přímé zahraniční investice** v hodnotě 367,8 milionu USD, což znamená 12,4% pokles oproti odpovídajícímu období předchozího roku. Nejvyšší podíl na investicích měli USA (17%), Kypr (9,3%), Nizozemsko (9,1%), Velké Británie (8,1%), Rusko (7%), SRN (9,1%), Jižní Korea (4,2%). Nejvíce "přitažlivým" byl potravinářský průmysl a zpracování zemědělských výrobků (19,8%). Dále následuje sféra obchodu (13,9%), strojírenství (8,2%), finanční sektor (7,9%), doprava (6,8%), metalurgický průmysl (4%) a nemovitosti (3,8%). Celkově byly ke konci uvedeného období zaregistrovány přímé zahraniční investice v hodnotě 4064,5 milionu USD, což činí 83 USD na jednoho obyvatele.

Nehledě na statistický růst celkového objemu průmyslové výroby, vývoj struktury ukrajinského průmyslu nemůže být zatím hodnocen pozitivně. Stejně jako v Rusku i zde roste podíl surovinově a energeticky vysoce náročných odvětví. Uvedená skutečnost neodpovídá, hlavně z hlediska zdrojů energetických surovin, možnostem Ukrajiny, což vede k její značné dovozní závislosti především na již zmíněném Rusku.

Povzbudivá není ani další perspektiva vyváženého vývoje jednotlivých průmyslových odvětví. I nadále jsou státním vedením uplatňována (ať již vědomě, nebo nevědomě) opatření, směřující k podpoře rozvoje tzv. bázových odvětví průmyslu, kam především patří hutnictví, průmysl paliv a energetika- Současně se udržuje velmi nízký podíl zpracovatelských odvětví, kam patří především lehký průmysl, strojírenství, potravinářský průmysl a podobně. Uvedená skutečnost může do budoucna v případě větších výkyvů v dodávkách energetických surovin, nebo nepříznivého vývoje na trzích hutnických výrobků vést k poklesu objemu celkové průmyslové výroby.

Nevyhovující je rovněž úroveň reálné privatizace průmyslových podniků a s tím souvisejícího přílivu přímých zahraničních investic do průmyslové výroby. Nedostatečná deregulace ekonomiky neumožňuje vytváření nových a efektivních výrobních podniků. Vývoj meziročního růstu výroby (ve srovnatelných cenách) za posledních 5 let v jednotlivých průmyslových odvětvích dokumentuje následující tabulka (%):

	1996	1997	1998	1999	2000
Průmysl celkem	-5,1	-1,8	-1,5	4,3	12,9
Energetika	-6,9	-2,6	-0,3	6,6	-2,9
Palivový průmysl	-6,7	4,5	-0,7	-1,3	-4,1
Černá metalurgie	11,9	7,7	-6,8	6,2	20,7
Metalurgie barevných kovů	8,0	2,7	12,4	8,9	18,8
Chemický a ropný průmysl	-3,4	-0,6	0,9	-1,1	5,0
Strojírenství a kovo obrábění	-26,1	3,6	-4,5	-0,8	16,8
Dřevozpracující a papírenský prům.	-18,6	-5,1	10,4	23,6	37,1
Průmysl stavebních materiálů	-34,2	-7,9	4,1	-0,6	-0,4
Lehký průmysl	-24,6	-5,2	1,5	5,7	39,0
Potravinářský průmysl	-7,2	-14,6	-0,5	7,8	26,1

Zdroj: SSV Ukrajiny

Zemědělství

V roce 2000 se zastavil dlouhodobý pokles zemědělské výroby. Hodnota celkové zemědělské produkce vzrostla v průběhu roku ve srovnatelných cenách o 9,2% (v roce 1999 poklesla o 6,9%). Zmíněný výrobní růst byl zaznamenán především v důsledku výrazného zvýšení výroby o téměř 20% u soukromě hospodařících zemědělců a farmářů. Naproti tomu v zemědělských podnicích, vytvořených na platformě bývalých kolchozů a sovchozů, poklesla výroba o 6% a to především kvůli neustále se zhoršující produktivitě práce související s neefektivním řízením výroby. Proces restrukturalizace bývalých kolektivních a státních zemědělských podniků se stále ještě nachází v počáteční etapě.

Mezi soukromníky a farmáři se nejvýrazněji projevil růst rostlinné výroby (o 38%). Uvedená skupina zemědělců vypěstovala v roce 2000 až 99% brambor, 83% zeleniny, 18% obilovin a 13% slunečnice. Nehledě na roční pokles úrody obilovin v bývalých kolchozech o 1,7 milionu tun, se objem celkové úrody změnil oproti předchozímu roku jenom nepatrně (z 24,6 na 24,4 milionu tun) právě kvůli zvýšení sklizně u soukromníků a farmářů o 1,5 milionu tun.

Současně s poměrně drastickým celkovým poklesem objemu živočišné výroby o 21% se zvýšil podíl soukromníků a farmářů na výsledcích uvedeného sektoru- Zmíněná skupina zemědělců v roce 2000 vyprodukovala 73% celkového objemu masa, 71% mléka, 66% vajec a 61% vlny.

Mezi nově vznikajícími zemědělskými podniky existuje tendence zbavovat se chovu dobytka a drůbeže z důvodu neziskovosti.

Bezprostředním problémem i nadále zůstává nevyřešená otázka legislativy, vztahující se k vlastnictví půdy. Jedině přijetí nového pozemkového zákona a zákona o zástavním úvěrování může ulehčit a tím i zvýšit příliv investic do zemědělského sektoru.

Zahraniční obchod

Hodnota zahraničního obchodu se zbožím v roce 2000 činila 28,6 miliard USD (růst oproti roku 1999 o 21,8%), z toho vývoz ukrajinského zboží dosáhl 14,6 miliardy

USD (+25,8%) a dovoz téměř 14 miliard USD (+17,8%). Poprvé byla v ukrajinském zahraničním obchodu se zbožím vytvořena kladná bilance ve výši 616,5 milionů USD. Koeficient pokrytí dovozu vývozem byl 1,04 (0,98 v roce 1999). Ukrajina obchodovala se 198 státy světa.

Obchodní bilance za posledních 5 let /milionu USD/:

ZBOŽÍ	1996	1997	1998	1999	2000
Vývoz	15547	15418	12637	11581,6	14572,6
Dovoz	19843	19623	14676	11846,1	13956,0
Obrat	35390	35041	27313	23427,7	28528,6
Saldo	-4296	-4205	-2039	-264,5	+616,5

Zdroj: Ministerstvo ekonomiky Ukrajiny /MÉ/

Teritoriální struktura

Ukrajina v roce 2000 nejvíce vyvážela do Ruska (24,1% celkové hodnoty vývozu) Turecka (6%), SRN (5,1%), USA (5%), Itálie (4,4%), Číny (4,3%) Polska (2,9%) a Bulharska (2,6%).

Ve vývozu vzrostl podíl státu SNS z 28,1% v roce 1999 na 30,8% v roce 2000, nicméně nebyla zatím dosažena úroveň roce 1998, kdy uvedený podíl tvořil 33,3%. Naproti tomu máme poklesl podíl vývozu do evropských států z 31,5% v roce 1998 a 32,7% v roce 1999 na 31,4% v roce 2000.

Třetí největší skupinou odběratelů ukrajinského zboží jsou asijské státy (bez SNS). Po výraznějším vzestupu podílu vývozu do uvedených států z 23,7% v roce 1998 na 27,5% v roce 1999 došlo v roce 2000 k jeho návratu do úrovně 23,6%.

Vývoz ukrajinského zboží do EU vzrostl oproti roku 1999 o 11%. Současně s nárůstem dovozu zboží ze států uvedeného bloku o 20% se prohloubilo odpovídající záporné saldo do hodnoty téměř 530 milionů USD.

Naproti tomu, **obchodování se státy CEFTA** zakončila Ukrajina s kladnou bilancí téměř 820 milionů USD. Obrat zahraničního obchodu v dané relaci vzrostl o čtvrtinu. Koeficient pokrytí dovozu vývozem v uvedené relaci dosáhl hodnoty 1,9. Rychlejší růst kladné bilance Ukrajiny ve vztahu k CEFTA je důsledkem objemově téměř neměnné a jednotvárné tendence vývozu surovin (včetně nerostných paliv a elektrické energie) z Ukrajiny a klesajícího dovozu několikanásobně širší škály výrobků s vyšší přidanou hodnotou, které jsou mnohem "citlivější" na různé tarifní a netarifní bariéry při dovozu, přičemž nelze opomenout rovněž objektivně nízkou kupní sílu ukrajinského trhu.

Pro upřesnění je potřeba uvést, že 70% celkové hodnoty ukrajinského vývozu železné rudy a železoruďného koncentráту směřuje **do Polska, Česka a na Slovensko**. Tato hodnota tvoří šestinu celkového ukrajinského vývozu zboží do zemí CEFTA. Hodnota vývozu zemního plynu z Ukrajiny do Bulharska, Polska a Maďarska (146 milionů USD) tvořila dvanáctinu ukrajinského vývozu do CEFTA. Výrazněji se na ukrajinském vývozu projevil prodej elektrické energie do Maďarska, Polska a na Slovensko (60 milionů USD), hliníku do Maďarska a Česka (65 mil. USD), dřeva do

Maďarska, na Slovensko a do Polska (55 milionů USD), železa, oceli a výrobků z nich, jiných nerostných paliv a dalších výrobků již zmíněného surovinového charakteru.

V dovozu na Ukrajinu byly v roce. 2000 největšími partnery Rusko (41,7% celkové hodnoty dovozu), SRN (8,1%), Turkmenistán (6,8%), Bělorusko (4,3%), Kazachstán (3%), USA (2,6%), Itálie (2,5%) a Polsko (2,2%).

Neustále se zvyšuje podíl států SNS na celkové hodnotě ukrajinského dovozu. Zmíněný podíl vzrostl v průběhu let 1998-2000 z 53,8% na 57,6%.

Podíl evropských států se po výraznějším poklesu z 34% v roce. 1998 na 29,9% v roce 1999 mírně zvýšil na 30,9%.

Komoditní struktura zahraničního obchodu

Vývoz

Největší podíl na celkovém vývozu zboží mají, stejně jako v předchozích letech, obecné kovy a výrobky z nich (44%). Za nimi následují výrobky chemického průmyslu (11%), nerostné výrobky (10%), stroje a přístroje (9%), textilie a textilní výrobky (4%), dopravní prostředky (3%), výrobky potravinářského průmyslu (3%), rostlinné výrobky (2,5%), živá zvířata a živočišné výrobky (2,5%), plasty (1,7%), živočišné a rostlinné tuky (1,7%), dřevo (1,5%), buničina a papír (1,4%).

Z hlediska podrobnějšího členění dosáhl největší dynamiku růstu vývoz Železa, ocele, plechů, tyčí a drátů (podíl na celkovém vývozu 35%, meziroční růst o 29%), proudových motorů, turbín, čerpadel, kompresorů, strojů a přístrojů a jejich součástí (6%+48%), nerostných paliv, minerálních olejů a výrobků z nich včetně elektrické energie (6%+15%), výrobků ze železa a oceli (5%+60%), anorganických chemických výrobků (4%+42%), hliníku (3%+30%), elektrických strojů, transformátorů, přístrojů a zařízení (3%+50%) a hnojiv (3%, +43%). Výrazně (+35%) rovněž vzrostl vývoz dřeva a výrobků ze dřeva, i když uvedené zboží tvoří pouze 1,5% hodnoty celkového ukrajinského vývozu.

Nejvýraznější pokles vývozu z 0,5 milionu na 120 tis. USD (-75%) byl zaznamenán u obilí. Hodnota vývozu obilí v roce 1999 přesahovala 4%, v roce 2000 klesla pod 1% z celkové hodnoty vývozu.

Dovoz

Téměř polovinu hodnoty dovozu (47%) tvoří nerostné výrobky.

Značný podíl na dovozu mají rovněž stroje, přístroje, elektrická zařízení apod. (14%), výrobky chemického průmyslu (6%), obecné kovy a výrobky z nich (5%), plasty (5%), textilie a textilní výrobky (4%) a dopravní prostředky (4%).

V rámci podrobnějšího hodnocení vzrostl nejvíce dovoz surové ropy (podíl na dovozu 8%, meziroční růst dovozu o 19%), částí jaderných reaktorů, palivových článků, parních kotlů. Čerpadel apod. (10%, +33%), textilních výrobků (4%, +19%), elektrických strojů, přístrojů a zařízení (4%, +13%), plastů (3%, +32%), uhlí (2%, +27%), papíru (2%, +14%), farmaceutických výrobků (2%, +7%), železa a ocele

(2%, +150%).

Finanční sektor

Státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo (v % z HDP)

	1996	1997	1998	1999	2000
Příjmy	38,6	42,4	39,8	37,0	40,5
Výdaje	43,2	49,6	41,9	38,5	38,2
Saldo	-4,6	-7,1	-2,1	-1,5	+2,3

Platební bilance za posledních 5 let (mil. USD)

	1996	1997	1998	1999	2000
1. BĚŽNÝ ÚČET	-1185	-1335	-1296	834	1481
Zahraniční obchod	-4296	-1536	-1207	997	1406
Služby	3174	2669	1377	1479	627
Výnosy	-572	-644	-871	-869	-942
Transfery	509	845	782	706	1017
2. KAPITÁLOVÝ A FINANČNÍ ÚČET	1819	2120	2106	120	-1331
Transfery kapitálu	5	0	-3	-10	-8
Přímé investice	526	581	747	489	594
Portfoliové investice	198	1603	47	62	-201
Jiné investice	1090	319	-9	-138	-1318
3. CHYBY A OPOMENUTÍ	239	-785	-810	-954	-150
4. ZMĚNA REZERVNÍCH AKTIV	-873	-383	1324	-283	-398
Devizová depozita	-916	-507	-164	-395	-214
Zvláštní práva čerpání	94	-5	-108	112	-184
Cenné papíry	-51	129	0	0	0
5. BILANCE	873	383	-1324	283	398

Zdroj: Národní banka Ukrajiny (NBU)

Zahraniční zadluženost Ukrajiny

Objem zahraničního dluhu Ukrajiny za posledních 5 let měl následující vývoj (milionu USD)

Rok	1996	1997	1998	1999	2000
Zadluženost, mil. USD	8840	9555	10656	12526	

Bankovní soustava

Na Ukrajině bylo koncem roku 2000 zaregistrováno 185 bank (201 v roce 1999), z toho 8 zahraničních. Celkový kapitál ukrajinského bankovního systému přesahoval 1 miliardu EUR, téměř méně než aktiva menší západoevropské banky. Celková hodnota jejich bankovních úvěrů tvoří přibližně 9% ročního HDP.

Přibližně jedna třetina úvěrů je považována za klasifikované.

Seznam dvaceti kapitálově nejsilnějších bank, jejich podíl na celkové hodnotě čistých aktiv bankovního systému a úvěrově investičním portfoliu (ÚIP) ke konci roku 2000 poskytuje následující tabulka (absolutní hodnoty jsou uváděny v milionech EUR):

Název a hlavní sídlo banky	Kapitál		Čistá aktiva		ÚIP	
	EUR	podíl %	EUR	podíl %	EUR	podíl %
Celkem:	1046	100,0	5390	100,0	3261	100,0
1. PUMB * - Doněck	59	5,6	258	4,8	177	5,4
2. Privatbank - Dněpropetrovsk	56	5,4	640	11,9	436	13,4
3. Ukreximbank - Kyjev	54	5,1	467	8,7	217	6,7
4. Ukrsibbank - Charkov	40	3,8	172	3,2	139	4,3
5. Aval - Kyjev	34	3,3	660	12,2	317	9,7
6. Nadra - Kyjev	25	2,4	130	2,4	97	3,0
7. Praveksbank Kyjev	23	2,2	114	2,1	80	2,5
8. Kreditprombank - Kyjev	23	2,2	89	1,6	57	1,8
9. MT-bank - Kremenčuk	21	2,0	66	1,2	38	1,2
10. Brokbiznesbank - Kyjev	19	1,8	144	2,6	84	2,6

Zdroj: První ukrajinská mezinárodní banka

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Vzájemný platebního styk úzce souvisí s úrovní rozvoje technického zabezpečení bankovního platebního systému. Banky, které mají plnou licenci na provádění zahraničně platební činnosti jsou napojeny na mezinárodní systém S.W.I.F.T.

Na Ukrajině platí 50% nabídková povinnost, téměř podnikatelské subjekty musí prodávat státu polovinu z inkasovaných plateb ze zahraničí ve volně směnitelné měně (VSM) kursem deviza nákup Národní banky Ukrajiny v den, kdy byla platba připsána na účet u domácí banky.

Od konce roku 1998, kdy se důsledky finanční krize začaly projevovat značným nedostatkem volných devizových prostředků na Ukrajině devizové burze a mezibankovním trhu, docházelo k značnému zadržování plateb do zahraničí, což z pohledu ukrajinského podnikatele objektivně souviselo s vytvářením překážek, prostřednictvím kterých se centrální banka snažila o zamezení odlivu svých devizových rezerv, jelikož nabídka volných devizových prostředků ze strany komerčních struktur na devizové burze téměř neexistovala a centrální banka byla nucena udržovat kurs GRN svými dolarovými intervencemi.

Do určité míry uvedený přístup centrální banky ovlivnil "zlepšení" zahraničně obchodní bilance.

Část 2

Přímé zahraniční investice. Obchodní a ekonomická spolupráce mezi ČR a Ukrajinou. Smluvní základna

Zaregistrované a oceněné přímé zahraniční investice do Ukrajiny dosáhly na konci roku 2000 hodnoty 3,87 miliardy USD.

V uvedeném roce vložili zahraniční investoři na Ukrajinu investice v hodnotě téměř 584 milionů USD, což je o 21% méně, než v roce 1999.

Naproti tomu odliv zahraničního kapitálu z Ukrajiny v roce 1999 dosáhl částky 1 milionů USD. Celková hodnota přímých zahraničních investic v průběhu uvedeného roku vzrostla o 18%.

Přímo do výrobních podniků bylo zahraničními investory doposud vloženo téměř 330 milionů USD, což tvoří 56% hodnoty přímých zahraničních investic na Ukrajinu v uvedeném roce.

Mezi státy, z nichž pochází největší objemy zahraničních investic, patří:

Země	Počet celkem	Podniků výrobních	Hodnota investic, mil. USD	Podíl na celku, %	Investice výroby
USA	1103	287	635,8	16,4	56
Nizozemsko	152	36	361,8	9,4	77
Kypr	389	94	372,6	9,6	25
Ruská federace	727	145	314,3	8,1	56
Spojené království	460	117	299,4	7,7	55
SRH	928	260	237,9	6,2	55
Virgin. ostrovy /Brit./	90	23	176,8	4,6	78
Jižní Korea	14	4	170,4	4,4	91
Švýcarsko	227	50	169,3	4,4	59
Rakousko	194	49	126,3	3,2	25

Nejvíce zahraničních investic bylo doposud vloženo do potravinářského průmyslu (20%), obchodu a veřejného stravování (18%), strojírenského a kovo obráběcího průmyslu (11%), finančnictví, pojišťovnictví a penzijních fondů (6%), průmyslu paliv (6%), hutnictví železa (4%), chemického průmyslu (4%), ochrany zdraví a sociálního zajištění (3%).

Obchodní a ekonomická spolupráce mezi ČR a Ukrajinou. Smluvní základna.

V současnosti jsou bilaterální vztahy v obchodně ekonomické oblasti mezi ČR a Ukrajinou regulovány následujícími smluvními dokumenty:

- Smlouva o partnerských vztazích a spolupráci (podepsána prezidenty obou států v dubnu 1995 v Praze);
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o obchodně ekonomických vztazích a vědeckotechnické spolupráci, Praha, 17.3. 1994;

- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o podpoře a ochraně investic;
- Dohoda mezi Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví České republiky a Státním výborem Ukrajiny pro normalizaci, metrologii a certifikaci o vzájemném uznávání výsledků posuzování shody, Praha, 4. 12. 1996;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o spolupráci v oblasti veterinární, Praha, 28. 1. 1997;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o spolupráci na úseku karantény a ochrany rostlin, Praha, 28. 1. 1997,;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajinou o vzájemné pomoci v celních otázkách, Praha, 19. 3. 1997;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o mezinárodní silniční dopravě, Kyjev, 1. 7. 1997;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Ukrajiny o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňových úniků v oboru daní z příjmů a majetku, Kyjev, 30. 6. 1997;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o letecké dopravě, Kyjev, 1. 7. 1997;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o podmínkách dokončení realizace po 1. lednu 1992 na území Ukrajiny "Dohody mezi vládou ČSSR a vládou SSSR o spolupráci při osvojení Jamburského naleziště plynu, výstavbě dálkového plynovodu Jamburg - západní hranice SSSR a objektů Uralského plynárenského komplexu a s tím spojených dodávkách zemního plynu ze SSSR do ČSSR" ze 16. prosince 1985, Kyjev, 30. 6. 1997;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o spolupráci v oblasti jaderné energetiky a jaderného průmyslu, Kyjev, 30. 6. 1997;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, terorismu a nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, Kyjev, 30. 6. 1997;
- Ujednání mezi Ministerstvem Školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Ukrajiny o spolupráci v oblastí školství a vědy na léta 1997 - 1999, Kyjev, 1. 7. 1997;
- Dohoda mezi vládou ČR, RF, SR a Ukrajiny o spolupráci v oblasti přepravy jaderných materiálů mezi ČR a RF přes území SR a území Ukrajiny;
- Protokol o poskytování úvěrů na financování vývozu zboží a služeb z České republiky na Ukrajinu.

Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let (mil. USD)

	1996	1997	1998	1999	2000
Vývoz z ČR	222,8	227,5	214,8	120,5	144,1
Dovoz	216,2	195,9	214,3	120,5	235,9
Obrat	439,1	423,4	429,1	294,2	380,0
Bilance	+ 6,6	+ 31,6	+ 0,5	-53,2	- 91,8

Komoditní struktura Českého dovozu/vývozu

Nomenklatura SITC	Podíl na			
	Dovozu		Vývozu	
	1999	2000	1999	2000
0 Potraviny a živá zvířata	0,6	0,2	5,8	7,8
1 Nápoje a tabák	0,0	0,0	0,2	0,0
2 Surové minerály, nepoživatelné s výjimkou paliv	56,5	93,2	2,0	1,6
3 Nerostná paliva, mazadla a příbuzné materiály	5,1	3,5	0,4	2,7
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,0	0,0	0,1	0,0
5 Chemikálie a tržní výrobky jinak netříděné	6,2	0,4	17,3	17,0
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	23,4	2,7	22,4	18,9
7 Stroje a přepravní zařízení	6,7	0,0	38,2	42,7
8 Různé průmyslové výrobky	1,4	0,0	13,6	9,3

Spektrum dovozu z Ukrajiny do ČR tvoří několik výrazných toků zboží, jež mají charakter surovin a polotovarů, určených k dalšímu zpracování. Pro ilustraci - v roce 2000 tvořil dovoz železné rudy z hodnotového hlediska 54% a prvních deset dovážených druhů zboží (železná ruda, válcované výrobky ze železa, černouhelný dehet, hliník včetně šrotu, ropné destiláty, ferosutiny, titanová ruda, dřevo a kyseliny) tvořilo 85% celkového dovozu z Ukrajiny. Celkový dovoz tvořil 235,9 milionu USD. Při dovozu uvedených položek jsou uplatňována minimální (někdy nulová) tarifní dovozní omezení.

Na druhé straně je český vývoz na Ukrajinu při celkovém objemu 144 milionu USD tvořen několikanásobně větším počtem položek, které jsou v celkové struktuře rozloženy rovnoměrněji. Jedná se převážně o zboží s vyšší přidanou hodnotou (široká škála strojírenských výrobků, spotřební zboží, léky apod.). Kromě vyšších tarifních omezení jsou čeští vývozci daleko častěji nuceni překonávat i netarifní překážky související především s certifikací vyvážených výrobků apod.

Perspektivní odvětví pro české exportéry

V souladu s různými vládními programy je na Ukrajině zvýšená pozornost věnována rozvoji několika průmyslových odvětví. Jedná se především o potravinářský průmysl, zemědělskou výrobu, textilní, kožedělný a obuvnický průmysl, dřevařský průmysl a výrobu nábytku, papírenský průmysl, chemický průmysl, strojírenství, stavebnictví a ochranu životního prostředí. Na uvedená odvětví by se měly zaměřit české výrobní podniky a vývozní organizace.

Nadále se může udržovat zájem o dodávky strojů, a zařízení všeobecně užívaných v průmyslu. Kromě jiných, především v odvětví potravinářského průmyslu rostou potřeby modernizace výroby, což vyvolává poptávku po dodávkách potravinářských strojů a materiálů (stroje k přípravě a výrobě potravin a nápojů, stroje pro mlýnský průmysl a ke zpracování obilnin, balící stroje a obalové materiály).

Mezi další průmyslová odvětví, která mohou do budoucna zvyšovat poptávku po strojních zařízeních dovážených z ČR, patří papírenský a polygrafický průmysl (stroje pro ofsetový tisk, stroje pro papírny a celulózky, novinový a kancelářský

papír), textilní, kožedělný a obuvnický průmysl (stroje na zpracování kůže, stroje k výrobě a opravám obuvi, textilní stroje), energetika (generátory elektrické energie, kotle na výrobu páry), kovo obrábění (tryskové kovo obráběcí stroje). V zemědělství mohou mít perspektivu dodávky malé zemědělské techniky, zahradnických a lesnických strojů.

V oblasti spotřebního zboží bude i nadále růst poptávka po nábytku, obuvi, oděvech, i když ve vztahu k těmto položkám stát provádí poměrně silnou ochranářskou politiku. Perspektivu mají domácí elektrospotřebiče, kde končí doba použitelnosti posledních sovětských výrobků, a domácnosti mají tendenci obnovovat zejména bílé zboží. Mezi další perspektivní spotřební zboží patří sklo a porcelán. V oblasti chemie se může jednat o komponenty k výrobě čistících prostředků, barev, laků a rovněž o léky a farmaceutické preparáty pod.

Je potřeba se rovněž soustředit na stavebně investiční činnost v souvislosti s očekávaným rozvojem výstavby supermarketů a oživením bytové výstavby na Ukrajině. V souladu s uvedeným mohou být perspektivní dodávky stavebních materiálů (instalační, teplo- a hydroizolační materiály, střešní systémy, barvy, omítkové a štukové směsi, keramika a sanitární materiály).

Rostoucí poptávka se dá rovněž očekávat v oblasti dopravních prostředků (osobní automobily) a zařízení a materiálů pro oblast telekomunikací.

Mnohé větší projekty související s realizací dodávek českého zboží na Ukrajinu souvisí spotřebou vytváření finančních mechanismů umožňujících jejich realizaci. Většinu z těchto projektů nelze realizovat bez existence větších úvěrových programů zajištění proti dodávkám zboží do ČR, nebo jiných států s finančním vyrovnáním v rámci sekundárních /podpůrných/ obchodů. Začíná se rovněž výrazněji projevovat účast českých firem na projektech, financovaných investory 2 třetích zemí (např. PSJ Holding - výstavba supermarketu Billa v Kyjevě a příprava výstavby v dalších městech).

Nejdůležitější Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu

Mezi důležité projekty vzájemné obchodní a výrobní spolupráce patří dodávka kotle pro město Kyjev (Kyjevenergo) v celkové hodnotě 3,5 milionu EUR. Dodavatelem uvedeného zařízení je firma Alstom Power, s.r.o. Brno. Projekt je financován z úvěru IBRD v celkové hodnotě 250 milionů USD.

Ze zmíněného úvěru IBRD se v roce 2001 financuje dodávka zařízení pro Kyjevenergo (telekomunikační technika, řídicí systém a příslušenství), vyráběného česko italským společným podnikem TTC-Marcom, s.r.o. Hodnota dodávky je 500 tisíc EUR.

Mezi další významné projekty patřil projekt modernizace a zvýšení bezpečnosti ukrajinských jaderných elektráren. Tato spolupráce se soustředila na dodávky jaderných pohonů a armatur. Zajištění těchto operací bylo a značné míry závislé na možnostech vytváření mechanismů proti dodávkám zboží z Ukrajiny, jelikož ukrajinská strana není schopna v plném rozsahu finančně hradit uvedené dodávky z ČR. Značný podíl již realizovaných dodávek není doposud ukrajinskou stranou

uhrazen. Na zmíněných projektech se podílely firmy Škoda jaderné strojírenství, Opavské armatury a Motokov. Další realizace projektů dodávek zařízení firmy Škoda a.s. bude záviset na vyřešení otázky vysoké zadluženosti ukrajinské strany dosahující přibližně 9 milionů. USD.

Ke "zmražení" spolupráce došlo při přípravě výroby tramvají v rámci zřízeného česko ukrajinského společného podniku Tram-Jug v Dněpropetrovsku. Nehledě na to, že ukrajinská strana formálně poskytla vládní garanci na uvažovaný projekt, nebyla splněna jedna z dalších podmínek, kterou je zaplacení 15%-ní zálohy ze strany ukrajinského odběratele zboží.

Nelze opomenout rovněž projekty modernizace ukrajinských podniků na výrobu umělých hnojiv (VAT Dněproazot, AT Azot, Severodoněcký PO Azot), na jejichž realizaci se podílí Česká firma Chepos Engineering Brno.

Probíhá spolupráce podniků Sklářny Kavalier a Poltavského závodu medicínského skla, který je zmíněným českým podnikem z více než 50% vlastněn. Realizace dodávek tažných linek a další investice do podniku souvisí se záměrem rozšíření vlastních výrobních a obchodních aktivit v oblasti medicínského a laboratorního skla nejenom na Ukrajině, ale prostřednictvím již zavedené obchodní sítě i do dalších zemí, jako je Bělorusko, Rusko a pobaltské státy.

Firma PST Ostrava, a.s. vytvořila na Ukrajině (Rivne) společný podnik PST-Ukrajina. Uvedený podnik se zabývá brokerskou činností, celním odbavováním zboží, zásilkami na Ukrajinu, vytěžováním kamionové dopravy v obou směrech a rovněž zahraniční obchodní činností a distribucí zboží na místním trhu.

Rozvojová pomoc poskytovaná Českou republikou

V letech 1996 až 2000 byly Českou republikou realizovány tyto projekty rozvojové pomoci:

Název projektu	Příjemce	Rok	Hodnota
Rekvalifikace a profesní příprava ukrajinských stážistů-odbomíků	Kabinet ministrů Ukrajiny	1996	700 tis. Kč
Privatizace státního majetku na Ukrajině, rozvoj trhu cenných papírů	Fond státního majetku	1996	4 mil. Kč
Aktivní rozvoj podnikání na Ukrajině	Min. Ekonomiky	1996	500 tis. Kč
Informační podpora rozvoje vnějších ekonomických vztahů	Min. vněj. ekon. styků a obchodu	1996	2 mil. Kč
Podpora privatizace agro průmyslového komplexu Ukrajiny	Min. Zemědělství a Výživy	1996	500 tis. Kč
Rekvalifikace a profesní příprava ukrajinských stážistů-odbomíků	Kabinet ministrů Ukrajiny	1997	1 mil. Kč
Pomoc při skutečn. privatizace- na Ukrajině	Fond státního Majetku	1997	2 mil. Kč
Zdravotnická pomoc zemím postiženým Černobyl. havárií /Ukrajina+Bělorusko/	Ministerstvo zdravotnictví	1997	2,5 mil. Kč

Pomoc při modernizaci atomových elektráren na Ukrajině	Energoatom /Ministerstvo energetiky/	1997	5 mil. Kč
		1998	6 mil. Kč
		1999	10 mil. Kč
		2000	7 mil. Kč
Modernizace a rekonstrukce čerpacích stanic v souladu s evropskými technickými, normami	Nacionální plynová společnost a, Vižgorod	1999	7 mil. Kč
		2000	9 mil. Kč

Vyhodnocení poptávek po českém zboží, službách a výrobní kooperaci

Na Ukrajině existuje o vytváření prodejních sítí automobilů značky Škoda. Množí se rovněž poptávky na dovoz zařízení pro čerpací benzínové stanice v souvislosti s modernizací zatím poměrně zastaralé sítě.

Hodnocení poptávek, které ZÚ Kyjev obdržel v průběhu roku 2000 (na základě služebních cest do jednotlivých oblastí Ukrajiny v rámci podnikatelských misí a výjezdních zasedání Trade-Clubu, anebo pasivně poštou, faxem, e-mailem) ukazuje, že největší zájem z ukrajinské strany je o pšenici, sklo a skleněné výrobky, elektrické spotřebiče, stroje, přístroje a zařízení, výrobky potravinářského průmyslu, papír, léky, krmiva, dřevěné výrobky (nábytek), výrobky chemického průmyslu, plasty a pryžové výrobky.

Z dalších výrobků je patrný zájem o zařízení pro potravinářský průmysl (pekárny, mini pivovary), plastové výrobky používané v potravinářském průmyslu (umělohmotné přepravky), technologií a zařízení souvisejících s údržbou a opravu silnic, výrobky pro optickou telekomunikací (kabely), topná tělesa, klimatizaci, vzduchotechniku, obuvnické výrobky, kancelářské potřeby, bytovou techniku.

Zájem o výrobní kooperaci existuje téměř ve všech průmyslových odvětvích - potravinářství, výroba krmiv, lehký průmysl, strojírenství a pod. Nehledě na výše uvedené dochází k realizaci těchto nabídek jenom ve velmi malé míře. Mezi nejhlavnější příčiny patří byrokratické překážky ze strany ukrajinských státních orgánů a skutečnost, že ocenění nabízené možnosti kooperace ukrajinskou stranou často neodpovídá reálné skutečnosti (zdůrazňovaný "ohromný vědecký a technologický potenciál" je potřeba vždy prověřit na místě).

Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců

Na Ukrajině se velmi pomalu rozvíjí síť samostatných distributorů zboží, schopných odebrat větší dodávky s kontinuální realizací v rámci své obchodní sítě. Nerozvinutost prodejních sítí ztěžuje a prodražuje dodávky zboží především spotřebního charakteru, čehož důsledkem je poměrně pasivní postoj ze strany českých výrobců k prosazování (vývozu) svých výrobků na zdejšímu trhu (mnohé české firmy jsou ochotny prodat své zboží jenom ze skladu v ČR za podmínky okamžitého placení při odběru).

U rychle- a středně obrátkového zboží (například spotřební zboží a stavební materiály) je pro dovozce již téměř nezbytně nutné držet patřičné objemy uvedeného zboží "na skladu". Doby, kdy ukrajinští odběratelé jezdili sami do Česka na nakupovali jej v paritě EXW již téměř pominuly. Současný trh a konkurence diktuje

nutnost prodeje zboží již standartně propuštěného do oběhu (po proclení apod.). Na základě uvedených skutečností doporučujeme českým dovozcům vytvářet síť dealerů po celém území Ukrajiny a mít v čele této prodejní struktury Českého manažera, který bude řídit celý proces distribuce na Ukrajině.

V případě dodávek technologických celků, strojů a zařízení je výhodnější nechat se zastupovat technicky a obchodně zdatným partnerem (může být i Ukrajinec), který bude mít zákazníky blíže v dosahu, více porozumí jejich požadavkům a bude schopen operativněji zajistit i záruční a pozáruční servis. V neposlední řadě také obvykle lépe ohlídá hladký průběh plateb za dodané zboží, nebo služby.

České investice na Ukrajinu

Celkový objem českých přímých investic do ukrajinské ekonomiky dosáhl ke konci roku 2000 hodnoty přesahující 34,6 mil. USD, přičemž v roce 2000 měl jejich čistý vklad hodnotu 12,5 milionů USD.

Nejvýraznější dosavadní přísun investic byl zaznamenán do obchodní infrastruktury a veřejného stravování (33%), potravinářského průmyslu (22%), výroby zdravotnických potřeb (8%), chemického průmyslu (7%), dřevařského a papírenského průmyslu (6%), finančnictví (4%), lehkého průmyslu (2%) a strojírenského průmyslu (2%).

Největší přísun investic v roce 2000 byl zaznamenán v obchodu a veřejném stravování, potravinářském průmyslu, chemickém průmyslu a dopravě.

Přehled celkového objemu českých investic do nejvýznamnějších odvětví ukrajinského hospodářství a jejich čistého přílivu v roce 2000 dokumentuje následující tabulka:

	Celkový objem investic (tis. USD)	Z toho v roce 2000 (tis. USD)
Česká republika celkem	34575,5	12501,9
Průmysl celkem	17169,6	3820,5
z toho:		
- potravinářský průmysl	7573,2	1875,2
- zdravotnická výroba	2852,3	0,0
- chemický průmysl	2506,5	1782,8
- dřevařský a papírenský průmysl	2204,8	73,0
- lehký průmysl	696,0	-44,8
- strojírenství a kovo obráběcí průmysl	650,8	106,5
/kromě zdravotnické výroby/		
- petrochemický průmysl	100,4	-7,9
Zemědělství	1385,0	162,8
Doprava	826,8	528,2
Stavebnictví	321,9	-8,7
Obchod a veřejné stravování	11541,4	8659,7
Finanční sektor	1500,5	-991,9

Část 3 Ochrana domácího trhu

Hlavním rysem vytváření podmínek pro zahraničně obchodní činnost podnikatelských subjektů na Ukrajině je prosazování tzv. "principu podpory domácího výrobce", z něhož se odvíjí státní politika regulace dovozu zboží na Ukrajinu. V rámci existující právní základny je tato politika úzce spojena s dodržováním závazků před mezinárodními finančními organizacemi (MMF, IBRD, EU), jež jsou zaneseny v memorandech (především z hlediska podmínek poskytování zahraničních úvěrů) o ekonomické politice ukrajinské vlády.

Tyto dokumenty reglamentují vládní politiku v oblasti dovozu zboží po dobu přijímání finanční pomoci od výše zmíněných organizací, přičemž rovněž vycházejí ze závazků Ukrajiny vyplývajících z dohod o volném obchodu podepsaných se státy SNS a s pobaltskými státy, z dočasné Dohody o obchodu a z Dohody o partnerství a spolupráci se EU. Zmíněné dohody byly odpovídajícím způsobem ratifikovány ukrajinským parlamentem, proto se předpisy z nich vyplývající stávají neoddelitelnou součástí ukrajinské legislativy. Mezi podmínky vytvářející legislativní základnu pro uskutečňování zahraničně obchodní politiky v souladu s mezinárodními závazky by mělo patřit:

- zavádění ekonomicky podloženého systému regulování dovozu;
- zavedení maximálního celního tarifu na úrovni 30% včetně výjimek;
- zjednodušení struktury dovozních tarifů odstranění jejich nejednoznačnosti, snížení počtu smíšených tarifů formou jejich záměny procentními sazbami (% z celní hodnoty zboží) s možností využívání mechanismu minimální celní hodnoty zboží;
- unifikace akcizních poplatků na dovážené a domácí zboží;
- nepoužívání netarifních bariér dovozu, kromě vydávání licencí některým farmaceutickým a chemickým výrobkům z důvodu ochrany zdraví a životního prostředí v souladu s normami a principy GATT/WTO;
- omezení dovozu pomocí kvót by měly být chápány, jako mimořádné opatření, které může být používáno v případě vzniku kritických situací v některých sektorech ekonomiky, přičemž zmíněné omezení by mělo mít jasně stanovené procedury;
- zavádění národního režimu a doložky nejvyšších výhod v mezinárodní obchodní výměně;
- nepoužívání množstevních a tarifních mechanismů regulování exportu /kromě zbožových položek, na jejichž vývoz se vztahují faktická antidumpingová opatření, nebo jiné mezinárodní dohody).

V souladu s opatřeními zaměřenými na vytváření průzračného systému regulování dovozu a jeho sladění s mezinárodními standardy bylo přijato několik vládních usnesení. Jedná se o Usnesení Kabinetu ministrů Ukrajiny (KMU) z 3.8.1998 č. 1213 "O pořádku vnášení změn do sazeb dovozního cla", kterým bylo stanoveno, že změna dovozních sazeb na konkrétní položky se může uskutečňovat nejčastěji jednou za půl roku a po roce 2000 jednou ročně. Usnesením KMU z 9. 12. 1998 č. 1935 "O vnesení

změn v sazbách dovozního cla na vybrané druhy zboží..." byl snížen počet kombinovaných celních sazeb z 213 na 25, přičemž úroveň tarifní ochrany se nesnížila, spíše naopak. Kombinované sazby byly nahrazeny specifickými.

Koncem roku 1998 byl Nejvyšší radou Ukrajiny přijat Antidumpingový kodex Ukrajiny, jež se skládá ze šesti zákonů zaměřených na ochranu domácích výrobců před dovozy zboží, které ohrožuje několik odvětví národního hospodářství, především zemědělství, zpracovatelský průmysl, farmaceutický průmysl, hutnictví železa a uhelný průmysl.

Jedním z nejdůležitějších zákonů uvedeného kodexu je Zákon Ukrajiny ze dne 22. 12. 1998 č. 331-XIV "O ochraně domácího výrobce před dotovaným dovozem" umožňující příslušným orgánům na základě pozitivního výsledku antidumpingového šetření zavedení dodatečného tzv. kompenzačního cla na dovážené výrobky poškozující domácího výrobce.

Dalším zákonem vztahujícím se k uvedené problematice je Zákon Ukrajiny ze dne 22. 12. 1998 č. 332-XIV "O zavedení zvláštních opatření týkajících se dovozu na Ukrajinu". Jedním z příkladů konkrétního opatření zaměřeného na ochranu domácího trhu bylo zavedení (od 20.2.2001) zákona upravujícího sazby dovozního cla, spotřební daně a další podmínky při dovozu především použitých osobních automobilů. Kromě dvojnásobného zvýšení uvedených sazeb u automobilů mladších pěti let a trojnásobného zvýšení u automobilů starších pěti let byl zpřísněn rovněž režim jejich tzv. dočasného dovozu. U rezidentů Ukrajiny je možnost dočasného dovozu automobilů podmíněna zaplacením dovozního cla a dalších dani a u nerezidentů (fyzických a právnických osob) byla možnost dočasného dovozu automobilů pro vlastní potřeby omezena na 2 měsíce. Dovoz nových automobilů fyzickými a právnickými osobami bude podmíněn povinnou certifikací v souladu s platnou ukrajinskou legislativou.

Texty příslušných legislativních aktů jsou přístupné na internetové stránce www.rada.kiev.ua

Režim zadávání veřejných zakázek

Státní registraci, organizování a přípravu mezinárodních tendrů uskutečňuje Ministerstvo ekonomiky Ukrajiny v souladu s Usnesením KMU č. 684 z 28-6. 1997 "O organizaci provádění mezinárodních tendrů v oblasti státních zakázek na zboží, práce a služby zahraničního původu" s odpovídajícími změnami vneseným Usnesením KMU č. 1058 od 24.9.1997 a Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 545/94 od 21.9.1994 "O opatřeních při uskutečňování jednotné státní politiky při regulování dovozu". V souladu s principem podpory domácího výrobce jsou ukrajinští účastníci tendrů zvýhodněni před zahraničními subjekty 15% preferencí na ceny nabízeného zboží, prací a služeb.

Část 4

Investiční klima. Podmínky pro vstup zahraničního kapitálu

Základním zákonem upravujícím podmínky pro zahraniční investování je zákon Ukrajiny "O podmínkách zahraničního investování".

Zákon definuje podnik se zahraniční kapitálovou účastí jako podnik s jakoukoli organizačně právní formou, vytvořený v souladu s ukrajinskou legislativou, v němž podíl zahraniční investice v základním jmění činí minimálně 10%.

Zákon neuvádí omezení týkající se maximální a minimální výše zahraničních investic na území Ukrajiny, Organizačně se právní formy podniků (organizací) řídí zákony "O podniku" a "O hospodářských družstvech". Zákon stanoví formy, které mohou mít zahraniční investice:

- částečná účast v podnicích, které jsou vytvářeny společně s ukrajinskými právníky a fyzickými osobami, nebo získání částí základního jmění v existujících podnicích;
- vytvoření podniků, které plně patří zahraničním investorům, poboček a jiných organizačních jednotek zahraničních právnických osob, nebo získání existujících podniků do úplného vlastnictví;
- získání movitého a nemovitého majetku, pokud není zakázáno ukrajinskou legislativou;
- získání práv na využívání půdy nebo přírodních zdrojů na území Ukrajiny (zahraniční investor nemůže získat půdu do vlastnictví);
- jiné formy, která nezakázána ukrajinským zákonodárstvím, včetně takové formy, kdy není vytvořena právní osoba (na základě smluv o hospodářské činnosti s ukrajinskými subjekty).

Při vkládání zahraniční investice se její ocenění provádí v cizí nebo v ukrajinské měně v souladu s dohodou stran na základě cen na mezinárodních trzích.

Zákon stanoví právní podmínky investiční činnosti. Pro zahraniční investory jsou na území Ukrajiny stanoveny domácí podmínky investiční a hospodářské činnosti, s výjimkou případů stanovených ukrajinskými zákony a mezinárodními smlouvami, které Ukrajina uzavřela s konkrétními státy. Zákon nestanoví daňové zvýhodnění pro podniky se zahraniční kapitálovou účastí. Tyto podniky platí daně v souladu s ukrajinskými daňovými zákony. Zvýhodněné podmínky investiční a jiné hospodářské politiky mohou být stanoveny v případě účasti investorů na projektech, které jsou realizovány v souladu se státními programy rozvoje prioritních odvětví ekonomiky, sociální sféry a územního rozvoje při dodržování stejných podmínek pro domácí a zahraniční investory.

Ukrajina poskytuje záruky, které se týkají nuceného vyvlastnění a nezákonných akcí státních orgánů a úředních osob. Státní orgány nemají právo zabavit zahraniční investice, s výjimkou případů, kdy jsou prováděny záchranné operace při živelných pohromách epidemiích a haváriích. Stát se zde zavazuje, že vyplatí investorům

kompenzaci.

Všechny ztráty a škody investorů, ke kterým došlo v důsledku zabavení nebo nesprávných akcí státních orgánů, musí být kompenzovány na základě běžných tržních cen, nebo na základě ohodnocení, potvrzených auditorem.

Při přerušení investiční činnosti zákon zaručuje zahraničnímu investorovi právo na vrácení jeho investic v naturální formě nebo v investované měně bez úhrady vývozního poplatku a rovněž příjmu z investic. Po zaplacení daní, poplatků a dalších povinných plateb by měl být zahraničnímu investorovi zaručen okamžitý volný převod příjmů, zisků apod. Způsob převodu stanoví Národní banka Ukrajiny v ustanovení "O způsobu převodu příjmů, zisků a dalších prostředků, získaných zahraničními investory, do zahraničí".

Státní investice musí být zaregistrovány způsobem určeným ustanovením Kabinetu ministrů "O způsobu státní registrace zahraničních investic" během tří pracovních dnů po jejich faktickém vložení.

Zákon stanoví osvobození majetku, který je dovážen na Ukrajinu jako vklad zahraničního investora do základního jmění podniků se zahraniční kapitálovou účastí (kromě zboží určeného k prodeji nebo pro vlastní spotřebu) od dovozního poplatku. Celní orgány propouštějí takový majetek na území Ukrajiny na podkladě podnikem vydané vlastní směnky na částku poplatku se splatností 30 dnů. Směnka je likvidována bez úhrady poplatku, jestliže je během uvedeného období majetek zanesen do bilance podniku. Jestliže je během tří let tento majetek zcizen, včetně v důsledku zastavení činnosti podniku, podnik se zahraniční kapitálovou účastí uhradí dovozní poplatek.

Při vkládání zahraničních investic na Ukrajině se nejčastěji užívají následující organizačně právní normy:

- dceřiné podniky se 100% zahraničním vlastnictvím;
- společný podnik s ukrajinským partnerem ve formě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným;
- zastoupení zahraničního investora.

Každá z výše uvedených forem má své finanční zvláštnosti, které se týkají zdanění, úhrady příspěvků na sociální pojištění a užívání devizových prostředků. Při registraci jakékoliv organizačně-právní formy se uplatňuje ustanovení Kabinetu ministrů Ukrajiny ze dne 25.1.1996 "O státní registraci subjektů podnikatelské činnosti. Zahraniční investor předkládá kromě dokumentů povinných pro rezidenty také dokumenty, které potvrzují registraci zahraniční právnické osoby v zemi, kde má sídlo (výpis z obchodního rejstříku). Tento dokument musí být ověřen v souladu se zákony země vydání, přeložen do ukrajinského jazyka a legalizován konzulátem Ukrajiny, nestánová-li mezinárodní smlouvy jinak.

Základním dokumentem upravujícím činnost zahraničních investorů je zákon Ukrajiny "O podmínkách zahraničního investování" v článku 12-"Záruky převodu zisků, příjmů a jiných prostředků získaných v důsledku zahraničních investic", který poskytuje zahraničním investorům záruky volného okamžitého převodu do zahraničí zisků, příjmů a jiných prostředků v cizí měně, získaných na základě zákonných

podnikatelských činností v důsledku zahraničních investic po zaplacení daní, poplatků a dalších povinných odvodů.

Zdanění zisků zahraničních investorů se před jejich převodem do zahraničí řídí zákony Ukrajiny "O podmínkách zahraničního investování" a "O zdanění zisku podniků", vyhláškou upravující zásady uplatnění zákona Ukrajiny "O zdanění zisků podniků", dopisem Hlavní státní daňové inspekce Ukrajiny "O jednotlivých otázkách zdaněním zisku podniků" ze dne 9.4.1996. Těmito dokumenty není stanoveno vybírání daně ze zisku zahraničních investorů, kteří provádějí podnikatelskou činnost prostřednictvím stálých zastoupení, při převodu zisku do zahraničí.

Způsob převodu zisku, příjmů a jiných prostředků do zahraničí je určen ustanovením Národní banky Ukrajiny "O způsobu převodu příjmů, zisků a jiných prostředků získaných zahraničními investory, do zahraničí" ze dne 27.7.1992 s dodatky provedenými v souladu s ustanoveními NBU "O schválení nové redakce znění Směrnice č. 3 "O způsobu otevření obrátových, oběžných a rozpočtových účtů v bankovních organizacích" ze dne 27.7.1996.

Podle ustanovení výše uvedených zákonných dokumentů a prováděcích předpisů musí zahraniční investor získat při vývozu cizí měny, získané v důsledku zahraničních investic na území Ukrajiny do zahraničí v hotovosti povolení zplnomocněné banky (s licenci na provádění devizových operací), ve které má investor otevřen devizový účet, bez ohledu na výši převáděných devizových prostředků.

Na Ukrajině jsou zahraničním investorům zákonem poskytovány stejné podmínky účasti na privatizaci a vkládání kapitálu do zprivatizovaných podniků jako domácím investorům.

Rizika investování, nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové programy

Proces zahraničního investování na Ukrajině se řídí režimem uvedeným v kapitole 9.1. Nehledě na deklarovanou podporu zahraničních investorů s cílem rozvoje domácí výroby dochází poměrně často k problémům, jež jsou převážně odrazem rozdílného chápání podstaty a cíle investování. V případech, kdy se zahraniční investor nedostatečně seznámí se všemi skutečnostmi souvisejícími s finančním a majetkovým stavem podniku, do kterého má záměr investovat, se může stát, že se jeho investice rozplyne v pokrytí výdajů, které nesouvisí se záměrem rozvoje výroby a prosazení se na trhu (řešení staré zadluženosti, udržování nepotřebné infrastruktury apod.). Často se nelze ubránit dojmu, že místní strana chápe zahraniční investice, jako "humanitární pomoc" na rozdíl od zahraničního investora, který počítá s tím, že investice v budoucnu přinese zisk. K uvedeným nedorozuměním dochází hlavně v případě vytváření společných podniků vstupem zahraničního investora do již existujícího ukrajinského podniku. Nejdůležitější roli zde hraje lidský faktor.

Mezi perspektivní odvětví pro investice patří stavebnictví, zpracování potravin a výroba potravinářských obalů, chemický průmysl, doprava apod.

Zahraníční investice jsou na Ukrajině úzce spojeny především s probíhajícím procesem privatizace. V této souvislosti jsou zahraničním investorům zákonem poskytovány stejné podmínky účasti na privatizaci jako domácím investorům. Nehledě na to, že privatizace by měla být hlavním stimulem růstu zahraničních investic na Ukrajinu, dochází v důsledku nejasných a neefektivních zákonných norem jen k pomalému růstu přílivu zahraničních investic. Například v případě privatizačních tendrů musí potenciální investor odevzdat plán rozvoje podniku /business plán/ do 30 dnů od vyhlášení tenderů, což neumožňuje důkladné posouzení momentálního stavu a perspektivy rozvoje podniku. V případě nutnosti převodu finančních prostředků zahraničním investorem za nakupovaný podíl v podniku se vyžaduje otevření samostatného účtu v místní měně, což je podmíněno získáním licence Národní banky Ukrajiny. Administrativní těžkosti spojené s uvedenou (na první pohled nepříliš složitou) operací jsou jednou z dalších skutečností odrazujících zahraniční investory v účasti na privatizaci.

Problémy a rizika místního trhu

Největším problémem je nízká platební schopnost místních podnikatelských subjektů a nedostatečně rozvinutá možnost kapitálového krytí dodávek zboží na Ukrajinu. V případech, že se jedná o dodávky zboží pro subjekty ve státním vlastnictví, se velmi často objevují problémy související s určením odpovědnosti za dluhy vzniklé ze zmíněných dodávek (v rámci státních orgánů dochází často ke změnám kompetencí a s tím související přeskupování odpovědnosti, což značně snižuje jejich důvěryhodnost ve vztahu k ručení za závazky vzniklé z obchodních operací).

Málo povzbudivou je rovněž nedostatečně rozvinutá infrastruktura potřebná k pohybu a skladování zboží na území Ukrajiny, téměř nekvalitní silniční svršek (průměrná rychlost tranzitu zboží silniční kamionovou dopravou přes území Ukrajiny je přibližně 16 km/h), rizika spojená s častým obtěžováním přepraveců různými kriminálními strukturami (objevují se případy přepadení osobních vozů pracovníků zastupitelských úřadů, nehledě na odlišnost diplomatických a běžných SPZ). Uvedené skutečnosti značně prodražují dopravu zboží na Ukrajinu našimi dopravci. Poměrně časté jsou případy vymáhání úplatků - celníky a dopravní policií počínaje a obchodními partnery ze státních podniků konče.

ČÁST 5

Pásma (zóny) volného obchodu na Ukrajině

Současná praxi světového hospodářství napočítá přibližně 30 druhů speciálních ekonomických pásem (dále SEP).

Světová zkušenost poskytuje možnost určit SEP jako součást hospodářského komplexu země, speciálně oddělenou na určité etapě od celkového ekonomického kontextu jako prioritní, která zajistí rozmístování a výrobu kolektivního produktu, včetně zahraničního produktu pro dosažení konkrétních cílů v sociálně ekonomickém rozvoje země, Cílem vytvoření speciálních ekonomických pásem je získání zahraničního kapitálu a podpora jeho, aktivizace spolu se zahraničními investory podnikatelské činnosti pro násobení vývozu zboží a služeb, dodávek na vnitřní trh vysoce kvalitního zboží a služeb, přilákání a zavedení nových technologií, tržních způsobu hospodaření, rozvoje infrastruktury trhu, zlepšení vykořisťování přírodních a pracovních zdrojů, urychlení hospodářského a sociálního rozvoje Ukrajiny.

Na území Ukrajiny se můžou vytvářet speciální (volná) ekonomická pásma různých typů podle funkce: pásmo volného obchodu, přístavní oblast, exportní, tranzitní, celní sklady, technologické parky, technopolisy, komplexní výrobní oblasti, lázeňská a turistická oblast, pojišťovací, bankovní a pod. Jednotlivé zóny můžou spojovat funkce, které jsou typické různým typům speciálních (volných) ekonomických zón.

Je potřeba zmínit, že při vytvoření libovolného typu SEP vznikají podmínky, ve kterých velmi rychle formuje se výrobní infrastruktura, adekvátní současné světohospodářské sféře. V souladu se SEP charakterní rozvoj mezinárodní ekonomické spolupráce praktické ve všech možných formách, které umožňují impuls nejenom ve stálé dostavbě nutných pro určitou úroveň rozvoje Části infrastruktury ve SEP, a likvidace řídicích útvarů, technologických procesů a pod. To znamená neustálou, postupnou optimalizace ekonomického komplexu SEP, jeho integrace do národního a světového hospodářství.

V období let 1998 - 1999 bylo v souladu s příslušnými prezidentskými výnosy a následně s odpovídajícími zákony "vytvořeno" několik tzv. svobodných ekonomických zón (SEZ), jež by měly být zaměřeny na oživení ekonomické činnosti v regionech postižených vysokou nezaměstnaností v důsledku restrukturalizace některých průmyslových odvětví. Kromě svobodné ekonomické zóny Sivaš (Krym), byly založeny SEZ ve Lvovské oblasti ("Javorov"), Zakarpatské oblasti ("Zakarpattya"), Donecké, Žitomirské a Luganské oblastech.

Principy existence těchto zón byly definovány následujícím způsobem:

- zavedení na dobu 30 let zvláštního režimu investování do prioritních směrů výrobní činnosti (jsou definovány příslušnými usnesením KMU);
- při dovozu zboží (kromě akcizního zboží) určeného k realizaci konkrétního investičního projektu schváleného příslušnými orgány místní správy osvobození od dovozního cla a daně z přidané hodnoty po dobu maximálně 5 let;
- osvobození po dobu 3 let od daně ze zisku nově založených podniků, pokud

investice dosahuje minimální hodnoty ekvivalentu 1 mil. USD, přičemž po dobu dalších 3 let bude podnik odvádět 50% z všeobecně stanovené daně ze zisku;

- nezapočítávání do celkových zdanitelných příjmů podniku investic odpovídajících příslušnému schválenému investičnímu projektu v podobě finančních prostředků, materiálních hodnot a nehmotných aktiv, jejichž hodnota je určena v souladu se zákony státu investora, případně v souladu s mezinárodními obchodními uzancemi a rovněž odborným oceněním na Ukrajině, včetně na území Ukrajiny legalizovaných autorských práv, patentů a vynálezů, užitekových modelů, průmyslových vzorů, ochranných známek, know-how a pod.;

- osvobození nově založených podniků, které v průběhu sledovaného zdaňovacího období zaměstnávají v průměru nejméně 50% pracovníků předtím propuštěných z podniků příslušných ztrátových odvětví od peněžních odvodů do Státního inovačního fondu a do Státního fondu podpory zaměstnanosti obyvatelstva po dobu 10 let.

Praktická realizace těchto záměrů se projevuje jenom velmi omezeně v důsledku neúplnosti legislativních předpisů, nevyhnutných k jejich nastartování. Ve většině případů nebyly zatím Ministerstvem justice Ukrajiny schváleny vzory smluv mezi potenciálním investorem a orgány, jež by měly zajišťovat činnost uvedených zón. Praktická realizace bude rovněž závislá na vybudování příslušné infrastruktury /celní sklady, ohraničení příslušných teritorií, zaměstnání nových státních úředníků/ na úkor rozpočtových prostředků. Zatím nebyly vytvořeny podmínky pro počáteční státní investice do zmíněných zón.

Vláda premiéra Juščenka se od počátku roku 2000 snaží výrazněji omezovat existenci zvýhodněných režimů investování a obchodování, jelikož tyto neplní svoji deklarovanou funkci a navíc způsobují značné úniky při naplňování státní pokladny. V roce 2000 vláda zrušila přibližně 250 usnesení týkajících se různých, především daňových výhod pro vybrané podniky, což přispělo k určitému zrovnoprávnění jejich pozice na trhu.

Podle legislativy Ukrajiny je v Ukrajině vytvořeno 11 speciálních ekonomických zón, 9 území prioritního rozvoje a 3 technoparky.

Ohledně daňových úlev, které je možno využít pro podniky ve Volné ekonomické zóně a na území prioritního rozvoje je možné pojmenovat následující:

- osvobození od vybírání daně ze zisku v průběhu třech let a v průběhu dalších třech let sazba stanoví 50 %;
- osvobození od dovozního poplatku a od daně z přidané hodnoty surovin, materiálů, zařízení a vybavení, které je dováženo na území Ukrajiny pro realizace investičních projektů v průběhu prvních pěti let;
- osvobození od odvodů do Státního Inovačního fondu a Státního fondu podpory
- zaměstnanosti obyvatelstva (od třech do pěti let);
- osvobození od daně z pozemku v průběhu prvních pěti let.

Je možno zdůraznit, že podle předběžného rozboru Státního Daňového úřadu Ukrajiny rejstřík daňových úlev v pásmech volného obchodu různých země světa je stejný. Hlavní faktor pro investora, který se chystá na ukrajinský trh je stabilita

politického a finančně ekonomického systému v Ukrajině.

Rozvoj Speciálních ekonomických pásem a území prioritního rozvoje

V roce 1999 fakticky existovaly tři zóny a dva území prioritního rozvoje:

- Síváš (Autonomní Republika Krym);
- Slavutíč (Kyjevská oblast);
- Javoriv (Lvivská oblast);
- území prioritního rozvoje v Doněcké oblasti;
- území prioritního rozvoje v Zakarpatské oblasti.

Na dobu 1. ledna roku 2000 správní orgány projednali 181 investiční projekt, z téhož bylo schváleno 152. Celková velikost investice podle schválených 152 projektů stanoví částku v ekvivalentu 797 milionu dolarů USA.

Dnes 106 podniků mají Osvědčení o registraci subjektu Speciálního ekonomického pásma a subjektu území prioritního rozvoje, z toho počtu 64 to jsou novostavby. Celkový objem investic do 106 podniků podle kontraktu činí částku v ekvivalentu 681,1 milionu dolarů USA, z téhož už je investováno 199,3 milionu dolarů USA, čítaje:

- Speciální ekonomické pásmo Sivaš - 19 podniků, celkový objem investic je 44,2 milionu dolarů USA;
- Speciální ekonomické pásmo Slavutíč - 8 podniků, celkový objem investic je 5,5 milionu dolarů USA;
- Speciální ekonomické pásmo Javoriv - 13 podniků, celkový objem investic je 23,3 milionu dolarů USA;
- území prioritního rozvoje v Doněcké oblasti - 35 podniků, celkový objem investice je 423 milionu dolarů USA;
- území prioritního rozvoje v Zakarpatské oblasti — 31 podnik, celkový objem investic je 185 milionu dolarů USA.

Ohledně příjmů investic podle kontraktů, realizace kterých byla zahájena v 1999 roce, je potřeba zaznamenat z celkového objemu investic ve výši 681,1 milionu dolarů USA, 45,5% činí zahraniční investice, tuzemské činí - 54,5 %. Co se týčí formy investic, z celkového objemu částky 681,1 milion dolarů USA je předpokládáno investování následujícím způsobem:

- peněžní částka Činí 476,3 milionu dolarů USA;
- materiálními hodnotami - 200,5 milionu dolarů USA;
- ve formě nemateriálních aktivů - 1,9 milionu dolarů USA;
- ve formě cenných papírů - 2,3 milionu dolarů USA.

Již v roce 1999 objem výroby produkce (zboží, prací, služeb) podle investičních projektů činil 449, 1 milion hriven (dale – GRN) nebo 64 podniky nově postavené. Obsah prodeje výrobku podle investičních projektů činil 454,1 milionu GRN. Následkem realizací investičních projektů v 1999 roce výroba vývozní produkce činí 23,6 milion GRN. Kromě toho podle investičních projektů vyrobené dovoz nězaměnitelé produkce na celkovou výše 21,5 milionu GRN, zavedeno moderních technologie, technologických linek, vozidel, zařízení a vybavení, nových služeb na

celkovou výše 170,2 milionu GRN. Uvedené podniky uchovaly 15 095 existujících pracovních míst a vytvořeno 3000 nových pracovních míst.

Perspektivy rozvoje Speciálních ekonomických pásem a Území prioritního rozvoje

Na území Ukrajiny je možné určit tři skupiny Speciálních ekonomických pásem a území prioritního rozvoje:

První skupina - klasické speciální ekonomická pásma: Donetsk, Azov, Zakarpattja, Mezinárodní přístav -Kovel, Svobodný přístav - Přístav Krym. Cílem vytváření takových pásem a zón je budování moderní infrastruktury, rozvoj zahraničně ekonomických spojů, zvýšení dodávek vysoce kvalitního zboží a služeb, zvýšení průvozní přepravy zboží.

Ve speciálních ekonomických pásmech zavádí se speciální režim celního pásma, totiž území ohrazuje se, zavádí se celní kontrola, kontrolující přepravy zboží a pracovní síly, budují se podniky, které se zabývají obsluhou přepravy nákladů, uskladňováním, tříděním, dohotovením výrobků, zavádí se celní kontrola.

Na první etapě rozvoji takových pásem je nutná kapitálová investice pro jejich zařízení. 27. prosince 1999 roku Státní Celní Úřad schválil první úseky „Zakarpattja“, jiné části první skupiny ještě nezačaly hospodářskou činnost.

Druhá skupina - průmyslové Speciální ekonomická pásma: Síváš, Slavutič, Javoriv, Mykolajiv a Území prioritního rozvoje ve Volynské, Zitomírské, Zakarpatské, Luhanské, Čemíhivské oblastech a ve městech Šostka a Charkov. Cílem vytváření takových pásem a zón je zabezpečení získáváním kapitálu a zvýhodněným poskytováním úlev nových výrobních kapacit nebo provedení rekonstrukce, modernizace a technického vybavení starých podniků novým zařízením. Organizace takových pásem a území nepředpokládá dodatečných prostředků pro jejich vybavování, vzhledem k tomu, že jejich zavedení je zeměpisné. Proto zavedení speciálních ekonomických pásem a zón přivádí rozpočet do finančních strat.

Dnes všechny uvedené pásma a zóny druhé skupiny vedou hospodářskou činnost. Nejvíce ekonomické nutné pro existence a pro perspektivy rozvoje pásma, zóny a území, odpovídající všem základním požadavkům po strance jejich založení

- dostatečný potenciál zdrojů /užitkové nerosty, pracovní zdroje, vědecko-výrobní potenciál/, rozmístění v blízkosti velkých dopravních uzlů a komunikace;
- zajištěnost objekty výrobní a sociální infrastrukturou;
- vysoká úroveň nezaměstnanosti (v porovnání s průměrem v zemi);
- nutnost překonávání následků technohené nebo ekologické katastrofy.

Třetí skupina - lázeňské zóny: Lázeňské centrum Truskavets a území prioritního rozvoje v Autonomní Republice Krym. Cílem vytváření takových pásem a zón je rekonstrukce a modernizace tuzemských lázeňských míst pro znovuzrození cestovního ruchu na Ukrajině. Organizace takových pásem a území je zeměpisná. Dnes uvedené zóny třetí skupiny už začaly provoz.

Část 6 Daňový systém Ukrajiny

Základním právním dokumentem upravujícím systém daňového zatížení na Ukrajině je Zákon Ukrajiny č. 3904-XII od 2. února 1994 "O systému daňového zatížení" s doplňky v podobě odpovídajících zákonu. Daňový systém na Ukrajině zahrnuje několik základních daní:

- **daně z příjmů:** daň ze zisku fyzických a právnických osob, mzdové odvody (příspěvky do Penzijního fondu, Fondu sociálního pojištění a Fondu Černobyl, Fondu zaměstnaností), daň z výnosu cenných papírů a repatriační daň;
- **nepřímé daně:** daň z přidané hodnoty, spotřební daň, kolková daň, odvody do silničního fondu a inovačního fondu;
- **majtkové daně:** pozemková daň, daň na motorová vozidla;
- **cla.**

Druhy povinných plateb a daní, které se platí na území Ukrajiny (celostátní daně a povinné platby (povinné platby), místní daně a poplatky (povinné platby).

1. Celostátní daně a povinné platby (povinné platby).

K celostátním daním a povinným platbám (povinné platby) se vztahují:

- 1) Daň z přidané hodnoty DPH;
- 2) Akcízový poplatek, dovozní přírážka;
- 3) Daň ze zisku;
- 4) Daň z příjmů fyzických osob;
- 5) Clo;
- 6) Dovozní (vývozní) cla;
- 7) Daň na nemovitost;
- 8) Daň z pozemku;
- 9) Rentové poplatky;
- 10) Daň, kterou platí vlastníci dopravních prostředků, osobních automobilů, nákladních automobilů a jiných samohybných strojů a mechanismů;
- 11) Daň na průmysl;
- 12) Odvody na geologicko - průzkumné práce;
- 13) Poplatek za speciální využívání přírodních zdrojů;
- 14) Poplatek za znečišťování životního prostředí (ekologická daň);
- 15) Odvody do Fondu Černobylu a sociální ochrany obyvatelstva;
- 16) příspěvky na sociální pojištění;

- 17) příspěvky na penzijní pojištění;
- 18) Odvody do inovačního fondu;
- 19) Poplatek za obchodní patent a některé druhy podnikatelské činnosti;
- 20) Stanovená zemědělská daň;
- 21) Odvody na rozvoj vinařství, sadařství .ovocnářství a chmelařství;
- 22) Kolkový poplatek (je aplikován do 1 .01.2000);
- 23) Jediný poplatek se vybírá při hraničním přechodu státních hranic Ukrajiny;
- 24) Poplatek za využívání radiofi-ekvenčního zdrojů Ukrajiny;
- 25) Odvody do Fondu zaručení vkladů fyzických osob (základní, pravidelní, speciální).

Celostátní daně a povinné platby (povinné platby) jsou stanovené Nejvyšším Sovětem Ukrajiny a jsou platné na celém území Ukrajiny.

2. Místní daně a poplatky (povinné platby).

K místním daňím se vztahují:

- 1) Daň z reklamy;
- 2) Komunální daň;

K místním poplatkům (povinné platby) se vztahují:

- 1) Hotelový poplatek;
- 2) Poplatek za parkování automobilové dopravy;
- 3) Trhový poplatek;
- 4) Poplatek za výdej dekretů na byt;
- 5) Lázeňský poplatek;
- 6) Poplatek za účast v závodech na dostihové draze;
- 7) Poplatek za výhru v závodech na dostihové draze;
- 8) Poplatek z osob, které zúčastní sázení v závodech na dostihové draze;
- 9) Poplatek za využívání místní symboliky;
- 10) Poplatek za právo pořádání natáčení televizních a filmových pořadů;
- 11) Poplatek za pořádání místních dražeb, prodeje na základě konkurzu a loterií;
- 12) Poplatek za využívání cest na pohraničním území vozidly, které míří do zahraničí;
- 13) Poplatek za výdej povolení na umíst'ování obchodů a objektů služebů;
- 14) Daň z vlastníků psů.

Sazba daně ze zisku právnických osob tvoří 30% zdaňovacího základu. Zahraniční firmy platí daň z příjmů vytvořených přímými aktivitami svých stálých organizačních jednotek na území Ukrajiny. Ztráty jednoho roku z konkrétního druhu podnikatelské činnosti mohou být rozloženy do zdaňovacího základu po dobu následujících 5 let. Nedostatkem z pohledu podnikatelského subjektu je skutečnost, že uvedená daň se vztahuje na příjmy z jednotlivých podnikatelských aktivit, což znamená, že ztráty v jedné aktivitě nelze odečítat ze zisku v aktivitě jiné, čímž se zvyšuje efektivní daňové zatížení.

Na státní a regionální úrovni jsou vytvářeny některé daňové úlevy s cílem stimulování určitého výrobního oboru, nebo regionu. Například výroba automobilů je osvobozena od daně ze zisku právnických osob a dalších daní (DPH, spotřební daň, celní poplatky atd.) do roku 2008 (souvisí s vytvořením společného podniku AutoZAZ-Deawoo v Záporoží).

Rovněž investoři do svobodné ekonomické zóny na Krymu uplatňují snížení daně o polovinu s podmínkou reinvestování získaných finančních prostředků do projektů uvnitř zóny.

Daň ze zisku fyzických osob je progresivní s maximální výší 30% u příjmů nad 1700 GRN měsíčně. U mzdových odvodů tvoří celkové zatížení 42,5% (32% - Penzijní fond, 5% - Fond Černobyl, 4% - Fond sociálního pojištění, 1,5% - Fond zaměstnanosti). Uvedené daně odvádí zaměstnavatel. Zaměstnanec je povinen ze svého příjmu odvádět další 2% do Penzijního fondu a 0,5% do Fondu zaměstnanosti. Repatriační daň ve výši 15% se sráží z převodu zisku vytvořeného na Ukrajině do mateřského podniku. Ukrajinské společnosti (nebo organizační jednotky zahraničních společností zaregistrované na Ukrajině) jsou rovněž povinny zdaňovat převody zisků vytvořených na Ukrajině jejich klienty představujícími zahraniční společnosti, jež nemají na Ukrajině svá stálá zastoupení. Repatriační daň se nevztahuje na recipienty těch států, které mají s Ukrajinou podepsanou (a plamou) dohodu o zamezení dvojího zdanění.

Pozn: Nejvyšší rada Ukrajiny v březnu 1999 ratifikovala nově podepsanou dohodu o zamezení dvojího zdanění mezi ČR a Ukrajinou (červen 1997).

Daň z výnosu cenných papírů (withholding tax) se vztahuje na příjmy nerezidentů z úroků, dividend a tantiém, kapitálových výnosů z ukrajinskými cenných papírů, pojistných premií, reklamních poplatků, poplatků za vyhotovení účelových nebo akcionářských smluv.

Výše daně se pohybuje od 6% (účelové poplatky a poplatky za smlouvy) do 30% (úroky, dividendy, kapitálové výnosy). Uvedená daň se aplikuje nehledě na existenci dohody o zamezení dvojího zdanění. Připravuje se snížení daně z kapitálových výnosů ze státních obligací. Odlišná je výše některých daní u fyzických osob (20% - kapitálové výnosy, 0% - dividendy).

Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty je stanovena na 20%. Rovněž zde lze uplatňovat řadu výjimek. Například prodej uhlí a elektrické energie není zatížen DPH. Osvobození od placení DPH se rovněž po dobu 5 let nevztahuje na společnosti, jež vytváří více než polovinu svých příjmů ze zemědělské produkce. Od placení DPH jsou mimo jiné osvobozeny dovozy tzv. kritického zboží.

Spotřební daň (excise tax) je definována dekretem Kabinetu ministrů Ukrajiny "O akcizním poplatku" č. 18-92 ze dne 24. prosince 1992 jako nepřímá daň na vysoce rentabilní a monopolní zboží (výrobky), která se zahrnuje do ceny uvedeného zboží.

Spotřební daní je zatěžován obrat z realizace tzv. "podakcizního" zboží ukrajinského původu a rovněž dováženého zboží. Akcizní poplatek se určuje formou procentní sazby z obratu nebo formou specifické pevné sazby v euro za jednotku produkce. Aktualizovaný seznam zboží, jehož prodej je na Ukrajině zatížen spotřební daní a současně platné sazby této daně v souladu se Zákonem o sazbách spotřební daně a dovozního cla na vybrané druhy zboží č. 313/96-VR (se změnami vnesenými v souladu s příslušnými zákony; poslední z 21.9.2000) dokumentuje následující tabulka:

Kód výrobku	Popis zboží	Sazba
2203 00	Pivo ze sladu	0,14 EURO /litr
271000 110	Benzíny - určené pro specifické zpracování	12 EURO/1000 kg
271000 150	Benzíny určené pro chemické zpracování, ale jiným způsobem než je stanoveno pro podpoložku 2710 00 110	12 EURO /1000 kg
Speciální druhy benzínu		
271000210	Lakový benzín - White Spirit	12 EURO/1000 kg
2770 00250	Ostatní	20 EURO/1000 kg
Motorový benzín		
271000310	Letecký benzín	20 EURO/1000 kg
271000370	Palivo pro tryskové motory benzínového typu	20 EURO/1000 kg
271000390	Ostatní benzíny	20 EURO/100 kg
Střední oleje		
271000410	Petroleje určené pro specifické zpracování	20 EURO/1000 kg
271000450	Petroleje určené pro chemické zpracování jiné než v podpoložce 271000410	12 EURO/1000 kg
Pro jiné účely		
271000510	Kerosen - palivo pro tryskové motory	12 EURO/1000 kg
271000550	Kerosen – ostatní	20 EURO/1000 kg
271000590	Ostatní	20 EURO/1000 kg
271000330	Motorové benziny	40 EURO/1000 kg
271000350	A72, A76, A80, A90, A91, AI93, A94 A95, A96, A98	40 EURO/1000 kg
Těžké oleje		
271000610	Plynové oleje určené pro specifické zpracování	10 EURO/1000 kg
271000650	Plynové oleje určené pro chem. zpracování... ale jiným způsobem než je stanoveno pro podpoložku 2710 00 610	10 EURO/1000 kg
271000690	Ostatní	10 EURO/1000 kg
7113	Šperky a klenoty z drahých kovů	55%

ČÁST 7

Zahraníční ekonomický kontrakt komisiního obchodu a konsignáce

Smlouva která je uzavřena mezi rezidenty, pro plnění které komisionář - rezident plní zahraničně ekonomickou činnost není možné brát jako smlouvu komisiního obchodu v zahraničním obchodě. V tomto případě zahraniční ekonomickým bude kontrakt koupě prodeje, uzavřený komisionářem a nerezidentem pro nakup nebo prodej zboží tuzemského odběratele (komitentů).

Typické příznaky zahraničního ekonomického kontraktu následující:

- komerční podniky účastníků kontraktu jsou v různých zemích;
- předmět kontraktu - zboží přecházející přes hranice země vývozce (kromě reexportních transakce, když se zboží dováží do země reexportéra);
- platby podle kontraktu jsou stanovené v zahraniční měně (vyjma bariérové kontrakty).

Zahraníční ekonomický kontrakt komisiního obchodu a konsignace kontraktem uzavřeným mezi rezidentem Ukrajiny a nerezidentem. Konsignační smlouva - je to druh smlouvy komisiního obchodu. Podle smlouvy konsignáce komisionář (konsignator) v souladu s příkazem komitentů (konsignanta) za odměnu zavazují se vykonávat jednou nebo více dohod vlastním jménem, ale za prostředky komitentů (konsignanta). Při tom majitelem zboží zůstává komitent (konsignant) až do momentu předání je komisionářem třetí osobě.

Občanský kodex Ukrajinské RSR (článek 395-412) upravují Kontrakt komisiního obchodu . Transakce, které se plní v souladu s kontraktem komisiního obchodu jsou uvedené v „Postupu zařazení transakce rezidentů při zahraničně ekonomické činnosti ke smlouvám výrobní spolupráce, konsignace, komplexního stavebnictví, operativního a finančního leasingu, dodávky složitých technických výrobků a zboží speciálního určení". Poskytování konsignačních služeb je druhem zahraniční ekonomické činnosti (článek 4 Zákona Ukrajiny „O zahraniční ekonomické činnosti“).

Kontrakt komisiního obchodu, kontrakt konsignace a kompenzace. Společné charakteristiky.

1. To jsou dvoustranné smlouvy a koncesní smlouvy:

- každá strana ve smlouvách má práva a povinnosti;
- smlouva nabývá platnosti momentem dosažení stranami dohody podle podstatných podmínek;
- za poskytnuté služby při plnění dohod, platí se komisiní odměna.

2. Komisionář a konsignator plní své povinnosti podle zplnomocnění komitentů, konsignanta na jeho účet, ale vlastním jménem.

3. Majitelem předaných komisionáři, konsignatorů zboží zůstává komitent, konsignant až do okamžiku předání zboží třetí osobě.

4. Povinností komisionáře, jak i konsignatora je zabezpečení uchování předaného zboží na komise, konsignační zboží.

V čem se liší konsignační ujednání a komisní smlouva? Liší se podle komisní smlouvy?

Podle komisní smlouvy.

"Komisionář se zavazuje realizovat pro komitenta jednu nebo několik smluv prodeje pro komitenta, a také smluv nákupu pro něho. Do předmětu komisní smlouvy mohou být zapojené smlouvy, které jsou v souladu s občanským Zákoníkem, například operace vztahující se k výměně zboží".

„Konsignator se zavazuje prodat zboží, kromě toho, dodávka takého zboží konsignantem musí být dodána na konsignační sklady, které speciálně jsou vytvořeny, což není stanovené při plnění komisní smlouvy".

Co se týčí struktury zahraniční ekonomických kontraktů komise a konsignace, při uzavření smluv je potřeba sledovat požadavkům Usnesení o formě zahraniční ekonomických smluv /kontraktů/.

Soupis nutných částí konsignačních ujednání a komisních smluv:

1. Identifikační příznaky.
2. Preambule.
3. Předmět.
4. Práva a povinnosti.
5. Komisionářská odměna a režijní náklady.
6. Ceny, postup plnění a vyúčtování.
7. Smluvní odpovědnost stran.
8. Vyšší moc.
9. Vyřešení sporů. Arbitráž.

Podmínky zahraniční ekonomické komisní smlouvy

Ve smlouvě povinně se vyhrazuje :

1. Odhadní cena zboží, která je uvedena v cizí měně.
2. Rozměr, postup vyměřování a výplaty odměny.
3. Postup úhrady režijních nákladů komisionáře.
4. Způsob a termíny oznámení komisionářem komitenta o realizace nebo nákupu zboží.
5. Postup provedení výpočtů za zboží mezi komisionářem a komitentem.

Práva a povinnosti komisionáře a komitentu.

Komisionář musí realizovat zboží podle cen, uvedených komitentem. Ve smlouvě je potřeba stanovit předem, jak bude rozdělen zisk, když komisionář uskuteční smlouvu z větším ziskem v porovnání s uvedeným komitentem. Zvlášť uvádí se podmínka jestli komisionář může prodat zboží podle ceny nižší ceny, uvedené komitentem,

nebo nakoupit zboží podle ceny vyšší stanovené ve smlouvě.

Vzhledem k tomu, že smlouva podléhá placení, za služby komisionáře musí být stanovená komisionářská odměna.

Zvláště komisionář obdrží delkredere (ručení).

Co se týčí plateb za prodané zboží mezi komisionářem a komitentem, zde je potřeba sledovat požadavkům Zákona Ukrajiny "O postupu provedení plateb v cizí měně" (článek č. 1 a 2), evidovat pravidlo «90 dnu».

Komisní smlouva podle přání stran může obsahovat jiné podmínky ohledně přepravování zboží, předání technické dokumentace na zboží, postupu provedení celních poplatků, cla, plateb a pod. (V příloze najdete vzor Komisní smlouvy.)

Podmínky zahraniční ekonomické konsignační smlouvy:

- existence konsignačního skladu;
- určení území;
- určení termínů konsignace.

V určitých částech smlouvy je uvedeno přesná specifikace zboží, jeho množství, kvalita, přesná peněžní Částka dodavky, která musí být dovezená konsignantem na konsignační sklad konsignatoru. Stranami smlouvy je uvedeno upozornění ohledně území, kde konsignator má právo uskutečňovat realizaci dodaného konsignatorem zboží, a termíny dodavky zboží. Podmínku vývozu konsignačního zboží do jiné země je nutné uvést v konsignační smlouvě.

Termíny konsignačního prodeje a činnost smlouvy jsou odlišné.

Termín činnosti konsignační smlouvy trvá déle než termín prodeje a konci se po zúčtování stran. Ceny na konsignační zboží strany musí dohodnout. Konsignator má právo stanovit prodejné ceny a musí ukázat základy pro stanovení ceny prodeje konsignačního zboží a potvrdit dokladem, kde je zdůvodněná tato cena.

Uznávající práva a povinnosti stran, je potřeba stanovit, které transakce se zbožím může plnit konsignator na konsignačním skladě nebo na celním licenčním skladě. Při plnění je potřeba řídit se Usnesením o otevření a exploataci celních licenčních skladu.

V konsignační smlouvě tak jistě jak v komisní smlouvě, strany mají právo uvést jiné podmínky.

Vzhledem k tomu, že smlouvaje zahraniční ekonomická, ukrajinskému kontrahentu je lepší, aby při vzniku sporu aplikovalo se právo Ukrajiny. Tuto podmínku je nutné zakotvit v patřičné části smlouvy, zdůraznit že spory mezi stranami podle tohoto kontraktu budou vyřešené podle usnesení Mezinárodního obchodního soudu při Obchodní komoře Ukrajiny.

ČÁST 8 O formě zahraničních ekonomických smluv /kontraktů/

MINISTERSTVO VNĚJŠÍCH HOSPODÁŘSKÝCH VZTAHŮ A OBCHODU UKRAJINY č.....

Foto

Náměstek Ministra

Platná do datum

(opačná strana) Služební karta se vrací do
Správy Zahraničních Úřadů Ministerstva
Vnějších Hospodářských vztahů a obchodu
Ukrajiny po přerušení zplnomocnění jí
majitele.

Část 2

O schválení Ustanovení "O formě zahraničně ekonomických smluv /kontraktů/"
Usnesení Ministerstva ekonomiky a otázek evropské integrace Ukrajiny ze dne
06.09.2001
č.201

Je zapsáno do seznamu Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny dne 21.09.2001 č. 833/6024 v souladu s bodem 5 Usnesení Kabinetu Ministrů Ukrajiny a Národní Banky Ukrajiny ze dne 17.06.1995 č. 523 "O stavu plnění Nařízení Prezidenta Ukrajiny ze dne 18.07.1994 č.319 "O učinění bezodkladných opatření ohledně návratu do Ukrajiny hodnot v tvrdé měně, nacházejících v zahraničí nezákonně" a také s cílem uvedení do pořádku normativních aktů podle Nařízení Prezidenta Ukrajiny ze dne 15.01.1999 č. 1573/99 "O změnách v struktuře centrálních orgánů výkonné moci", **rozkazují:**

1. Schválit Ustanovení "O standartu zahraničně ekonomických smluv (kontraktů).
2. Vedoucímu Správy právního zabezpečení zahraničně ekonomické činností právního oddělení Fedorenku J.V. zapsat tento dokument do seznamu Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny v zákonem stanoveném termínu a zajistit další doprovod.
3. Vedoucímu Správy právního zabezpečení zahraničně ekonomické činností právního oddělení Fedorenku J.V. po státní registraci toho ustanovení oznámit Ministerstvo Ekonomiky Autonomní republiky Krym, krajské správy, Kyjevskou a Sevastopolskou městskou státní správu, a také zajistit uveřejnění toho Ustanovení v úředních sdělovacích prostředcích.
4. Tím se mění Ustanovení Ministerstva Vnějších Hospodářských Vztahů a Obchodu

Ukrajiny ze dne 05.10.95 č. 75, které bylo zapsané do seznamu Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny dne 09.10.95 č. 367/903 se změnami a dodatky.5. Kontrolovat plnění tohoto ustanovení je určen náměstek Ministra Gončaruk A.I.

Ministr hospodářství a otázek evropské integrace Ukrajiny

O. Šlapák

Schváleno

Usnesením Ministerstva ekonomiky a v otázkách evropské integrace Ukrajiny ze dne 06.09.2001. č.201

Zapsáno do rejstříku Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny ze dne 21.09.2001 č.833/6024

Toto Usnesení je rozpracované podle článku č. 6 zákona Ukrajiny "O zahraničně ekonomické činnosti" a také odstavce Usnesení Kabinetu Ministrů Ukrajiny a Národní Banky Ukrajiny ze dne 17.06.1995 č.523 "O stavu splnění Nařízení Prezidenta Ukrajiny" ze dne 18.07.1994 č.319 "O učinění bezodkladných opatření ohledně návratu do Ukrajiny hodnot v tvrdé měně, které se nachází v zahraničí nezákonně".

Toto Usnesení se aplikuje v praxi při uzavření smluv koupě/prodeje zboží (poskytování služeb a vyřizování objednávek, práce) a také barterní smlouvy mezi ukrajinskými subjekty podnikatelské činnosti a zahraničními subjekty podnikatelské činnosti nehledě na způsob vlastnictví a činnosti. Zahraniční hospodářský kontrakt - je to hmotná dohoda dvou nebo více subjektů zahraničně ekonomické činnosti a jejich zahraničních kontrahentů, je zaměřená na navázání, změnu nebo přerušování jejich vzájemných práv a povinností v zahraniční hospodářské činnosti.

Smlouva (kontrakt) se uzavírá v souladu se Zákonem Ukrajiny "O zahraniční ekonomické činnosti" a jiných zákonů Ukrajiny podle mezinárodního zákonodárství Ukrajiny. Subjekty podnikatelské činnosti při vypracování znění smlouvy/kontraktu/ mají právo využívat obecná mezinárodní zvyklostí, doporučení mezinárodních orgánů a organizace, když to není v rozporu s ukrajinským zákonodárstvím a není zakázáno Zákonem Ukrajiny "O zahraniční ekonomické činnosti". Zahraniční hospodářský kontrakt se uzavírá subjektem zahraniční hospodářské činnosti nebo jeho zástupcem v jednoduché písemné formě, když mezinárodní smlouvy nebo jiné zákony Ukrajiny nestanoví jinak.

Zplnomocnění zástupce na uzavření zahraniční ekonomické smlouvy/kontraktu/ může být poskytnuté plnou mocí, statutárním dokumentem, smlouvami a na základě jiných odůvodnění, které nejsou v rozporu se zákonem "O zahraniční ekonomické činnosti". Akce, které jsou uplatněny jménem subjektu zahraniční ekonomické činnosti, subjektem zahraniční ekonomické činnosti Ukrajiny, nebo zplnomocněním stanoveným způsobem, pokládané za činnost zahraničního subjektu zahraniční ekonomické činnosti.

Soudní cestou může být uznána neplatnost smlouvy (kontraktu), když dokument je v rozporu s ukrajinským zákonodárstvím nebo neodpovídá požadavkům mezinárodních

smluv Ukrajiny.

Práva a povinnosti stran zahraniční ekonomické smlouvy jsou stanovené hmotným a procesním právem země uzavření smlouvy, když strany nedohodly jinak a je to uvedeno v podmínkách smlouvy (kontraktu).

1. Smluvní podmínky, které musí být předvídané ve smlouvě (kontraktu), v případě když strany smlouvy (kontraktu) nedohodnou o jiném ohledně výkladu podmínek smlouvy, a taková dohoda nezabaví smlouvu předmětu, objektu, cílů a jiných podstatných podmínek, bez schválení kterých smlouva se považují za neuzavřenou, nebo může být uznána neplatnou následkem nedodržení stanovené formy podle platného zákonodárství Ukrajiny, k tomu patří:

1.1. Název, číslo smlouvy (kontraktu), datum a místo uzavření smlouvy.

1.2. Preambule. V preambule se uvádí obchodní název stran - účastníků zahraniční ekonomické transakce, oficiální jméno v zemi registrace, uvádí se stát, zkrácená definice stran jako kontrahentů (PRODÁVAJÍCÍ, KUPUJÍCÍ, OBJEDNATEL, DODAVATEL a pod.) osoba, jménem které je uzavřena zahraniční ekonomická smlouva (kontrakt), a také označení dokumentu, které upravují kontrahenty při uzavření smlouvy (kontraktu), (ustavující dokumenty a pod.).

1.3. Předmět smlouvy (kontraktu). V této části se určí jaký tovar (práce, služba) jeden kontrahent je povinný dodat (realizovat, provést, uskutečnit) druhému s uvedením přesného názvu, značky, druhu nebo konečného výsledku práce, předmětu plnění. V případě barterní (výměna zboží) smlouvy (kontraktu), nebo kontraktu o zpracování davalnické suroviny také určí se přesný název (značka, druh) proti dodávek (nebo název tovaru, který je konečným cílem zpracování davalnické suroviny). V případě že zboží (práce, služba) potřebují podrobnější charakteristiku nebo nomenklatura zboží (práci, služeb) je dostatečně velká, tak že se nevejde do přílohy (specifikace), která je neoddělitelnou součástí smlouvy (kontraktu), o čem je udělena odpovídající poznámka ve znění smlouvy (kontraktu). Pro barterní (výměna zboží) smlouvy (kontrakt) zmíněná příloha (specifikace), kromě toho, je ovlivněna také celkovou hodnotou exportu a importu zboží (práci, služeb). V příloze ke smlouvě (kontraktu) o zpracování davalnické suroviny je uvedena odpovídající technologická schéma zpracování. Technologická schéma zpracování davalnické suroviny musí vyjadřovat:

- všechny etapy zpracování suroviny a postup převedení suroviny v hotovou produkci;
- kvantitativní ukazatelé suroviny každé etapy zpracování a zároveň musí být zdůvodnění technologických ztrát suroviny. Ztráty vykonavatele na každé etapě zpracování.

1.4. Kvantita a kvalita zboží (rozsah splnění prací, poskytování služeb). V této části se určí, podle závislosti od nomenklatury, měrná jednotka zboží, přijata pro zboží tohoto druhu (v tunách, kilogramech, kusech a pod.) jeho souhrnné množství a technické údaje. Ve znění smlouvy (kontraktu) o splnění prací (poskytování služeb) se určí konkrétní objem prací (služeb) a lhůta jejich splnění.

1.5. Všeobecné dodací podmínky (dodávka-přejímka splněné prací nebo vyřízení služeb). V této části uvádí se druh dopravy a všeobecné dodací podmínky (v souladu s Mezinárodní pravidly výkladu obchodních odborných názvů v nejnovějším znění), které určí povinnosti kontrahentů vůči dodávky zboží a stanoví moment přechodu rizika z jedné strany na druhou, a také konkrétní lhůtu dodávky zboží (jednotlivých partií zboží). Když se uzavírá smlouva (kontrakt) na splnění prací (poskytování služeb) v této části se určí podmínky a lhůty splnění prací (služeb).

1.6. Cena a celková hodnota smlouvy (kontraktu). V této části se určí cena měrné jednotky zboží a celková hodnota zboží nebo cena provedené prací (poskytnutých služeb), které se poskytují podle smlouvy (kontraktu), s výjimkou případů, když se cena zboží vypočítává podle formule. V případě že podle smlouvy (kontraktu), dodávají se zboží různé kvality a sortimentu, cena se určí zvlášť za jednotku zboží každého druhu, značky, a jednotlivým bodem smlouvy (kontraktu) se určí jeho celková hodnota. V tom případě hodnotové ukazatelé mohou být označené v přílohách (v sortimentních specifikacích), na které jsou odkazy ve znění smlouvy (kontraktu). Při vypočítání ceny smlouvy (kontraktu) podle formule určí se odhadová hodnota smlouvy (kontraktu) se dne uzavření smlouvy (kontraktu). Ve smlouvě (kontraktu) o zpracování davalnické suroviny kromě toho určí se její zástavní hodnota, cena a celková hodnota hotových výrobků, celková hodnota zpracování. V barterové (výměnné) smlouvě (kontraktu) určí se celková hodnota zboží (prací, služeb), které se vyváží, a celková hodnota zboží (prací, služeb), které se dováží podle této smlouvy (kontraktu), se závazným uvedením ceny v cizí měně, která je podle vyhlášky Národní banky Ukrajiny v první skupině Třídníku zahraničních deviz.

1.7. Podmínky plateb. Tato část určí měnu platby, způsob, postup a lhůty peněžních zúčtování, a také záruky splnění stranami vzájemných platebních závazků. V závislosti od zvolených platebních podmínek ve znění smlouvy (kontraktu) uvádí se: podmínky bankovního převodu do (zálohové platby), a/nebo po odbavování zboží nebo podmínky dokumentárního akreditivu, nebo inkaso (se zárukou), určené v souladu s Usnesením Kabinetu Ministrů Ukrajiny a Národní banky Ukrajiny ze dne 21.06.1995 č.444 "O typových platebních podmínkách zahraničních ekonomických smluv (kontraktů) a standardní formy prevenčních opatření vůči zahraničním ekonomickým smlouvám (kontraktům), které předpokládají zúčtování v cizí měně"; Podmínky podle záruky, když ona existuje, nebo když záruka je nutná (druh záruky: podle pohledávky, smluvená), podmínky a doba platností záruky, možnost změny smlouvy (kontraktu) beze změny záruk..

1.8. Podmínky přejímky-předání zboží (prací, služeb). V této části se určí doba a místo skutečného předání zboží, seznam zboží-průvodních dokumentů. Přejímka-předání provádí se podle množství a v souladu se zboží-průvodními dokumenty, podle kvality - v souladu s dokumenty, které osvědčují kvalitu zboží.

1.9. Balení a označení. Tato část se skládá z údajů o balení zboží (bedny, pytle, kontejnery a pod.), s odpovídajícím označením /jméno prodávajícího a kupujícího, číslo smlouvy (kontraktu), místo určení, ložné míry, speciální podmínky skladování a

přepravení a jiné, a podle nutností podmínky její navrácení.

1.10. Okolnosti vyšší moci. Tato část se skládá z údajů o tom, v jakých případech podmínky smlouvy (kontraktu), mohou být nesplněné stranami (živelná pohroma, válečné činy, embargo, státní zásah a jiné). V tom případě strany nejsou vázané splněním závazků v době těchto okolnosti, nebo mohou odstoupit od plnění smlouvy (kontraktu) částečně nebo úplně bez dodatečné peněžní odpovědnosti. Dobu trvání okolnosti vyšší moci potvrzuje Obchodní komora odpovídající země.

1.11. Sankce a reklamace. Tato část stanoví způsob aplikace pokut a sankce, náhradu škod a uplatnění reklamace ve spojení s nesplněním nebo nenáležitým splněním jedním z kontrahentů svých závazků. Při tom by měli přesně určené výše pokut a sankce (procento z částky neúplné dodávky zboží (prací, služeb) nebo částky nesplacených finančních prostředků, termín splacení pokut – z jakého termínu stanoví a během jaké doby jsou platné, nebo jejich mezní výše), doba, v průběhu které je možno podávat reklamace, práva a závazky smlouvy (kontraktu) při tom, způsob urovnání reklamací.

1.12. Urovnávání sporů soudní cestou. V této části se určí podmínky a postup rozhodování soudní cestou v souladu s výkladem, nesplněním a/nebo nenáležitým splněním smlouvy (kontraktu) s uvedením názvu soudu nebo uvedením přesných kritérií určení soudu jakoukoliv stranou v závislosti od předmětu a charakteru sporu, a také projednání a schválení stranami výběru hmotného a procesního práva, které bude aplikováno tímto soudem, pravidly procedury soudního upravení.

1.13. Sídlo (bydliště), poštovní a platební náležitosti stran. Zde se uvádí sídlo (bydliště), úplné poštovní a platební náležitosti (číslo účtu, název a sídlo banky), kontrahentů smlouvy (kontraktu).

2. Podle dohody stran ve smlouvě (kontraktu) mohou být určené dodatečné podmínky: Pojištění, záruka kvality, podmínky zapojení subvykonavatelé smlouvy (kontraktu), agentů, dopravců, určení norem nakládání (vykládání), podmínek předávání technické dokumentace na zboží, zachovávání ochranných známek, postup zaplacení daní, celních poplatků, různé ochranné varování, kdy smlouva (kontrakt) nabývá účinnost, množství sepsaných vyhotovení smlouvy (kontraktu), možnost a postup provedení změn a doplňků smlouvy (kontraktu), a jiné.

3. Soupis zákonů a normativních aktů Ukrajiny které upravují otázky formy, postupu a plnění zahraničních obchodních smluv (kontraktů):

- Občanský Zákoník USSR;
- Zákon Ukrajiny "O zahraniční ekonomické činnosti";
- Zákon Ukrajiny "O způsobu provedení plateb v cizí měně";
- Zákon Ukrajiny "O operacích s davalnickou surovinou v zahraničních ekonomických vztazích";
- Zákon Ukrajiny "O úpravě výměnných /barterových/ operací v odvětví zahraniční ekonomické činnosti";
- Rozhodnutí Prezidenta Ukrajiny ze dne 4.10.1994 č.566/94 "O opatřeních které

- upravují platby podle kontraktů, které uzavírají subjekty podnikatelské činnosti v Ukrajině";
- Rozhodnutí Prezidenta Ukrajiny ze dne 4.10.1994 č.567/94 "O aplikování Mezinárodních pravidel výkladu obchodních termínů";
 - Rozhodnutí Prezidenta Ukrajiny ze dne 10.02.1996 č.124/96 "O opatřeních které zdokonalují hospodářskou cenovou konjunkturu politiky ve sféře zahraniční ekonomické činnosti";
 - Ustanovení Kabinetu Ministrů Ukrajiny ze dne 19.02.1993 č. 15-93 "O systému valutového regulování a valutové kontroly";
 - Usnesení Kabinetu Ministrů Ukrajiny a Národní Banky Ukrajiny ze dne 21.06.1995 č.144 "O typových platebních podmínkách zahraničních ekonomických smluv (kontraktů) a typových formách varování při zahraničních ekonomických smlouvách (kontraktech) které předpokládají platby v cizí měně".

Pravidla a specifika řešení obchodních sporů

Obchodní spory lze řešit u arbitrážního soudu, jež se nachází v každém oblastním městě. Při podání žádosti musí žalující strana uhradit tzv. státní daň ve výši 5% ze sumy vymáhaného dluhu, která se platí při předložení žádosti. Zmíněná 5%-ní daň se vrací žalující straně v případě její výhry soudního sporu, teměř v případě úspěchu strany žalující bude její uhrazení společně se dluhem soudně vymáháno u strany, která spor prohrála.

Při předkládání žádosti je rovněž nutné arbitráži předložit důkaz o vystavení protestu vůči straně žalované, týkajícího se neplnění jejích závazků vyplývajících z kontraktu. Arbitráži musí být rovněž předloženo potvrzení o odeslání kopie žádosti druhé straně, teměř straně žalované. Kontrakt, který bude arbitráž posuzovat, by měl obsahovat formulace týkající se způsobu řešení sporů. Po vynesení soudního výroku u arbitrážního soudu se může kterákoli ze stran odvolat k Vyššímu arbitrážnímu soudu Ukrajiny.

Část 9

Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu

Základní právní normou regulující zahraničně obchodní činnost na Ukrajině je Zákon Ukrajiny č. 960-XII z 16.4.1991 "O zahraničně obchodní Činnosti" s příslušnými doplňky. V souladu s realizací principů GATT byla na základě příslušného výnosu prezidenta Ukrajiny vytvořena meziresortní komise pro otázky dohledu nad dodržováním antidumpingových opatření při exportu zboží pocházejícího z Ukrajiny. Ministerstvem ekonomiky jsou periodicky vypracovávány podklady pro zavádění tzv. indikativních cen na některé druhy zboží vyváženého z Ukrajiny.

V souladu s platnou devizovou legislativou mají právnické osoby - rezidenti Ukrajiny právo nakupovat na mezibankovním devizovém trhu Ukrajiny devizové prostředky na základě existence dohody (vyhotovené v souladu s příslušnými předpisy) o převodu dluhu a jiných práv vyplývajících z kontraktů právnických osob - rezidentů s právnickými osobami nerezidenty.

Rovněž tak fyzické osoby - rezidenti mají právo nakupovat na mezi bankovním devizovém trhu Ukrajiny devizové prostředky na základě existence dovozních kontraktů (příp. Faktur) uzavřených s právnickými osobami - nerezidenty v hodnotě nepřevyšující ekvivalent 8000 USD.

Nákup devizových prostředků fyzickými a právnickými osobami, které mají licenci na provádění zahraničně obchodní činnosti se uskutečňuje prostřednictvím bank začleněných do systému Ukrajinské mezi bankovní devizové burzy.

Při realizaci vývozu zboží ukrajinskými fyzickými a právnickými osobami existuje i nadále povinnost prodeje 50% tržeb inkasovaných v zahraniční měně Národní bance Ukrajiny prostřednictvím mezi bankovní devizové burzy.

Zásady tarifní regulace zahraničního obchodu jsou zakotveny v Zákoně Ukrajiny z 5.2.1992 č. 2098-XII "O jednotném celním tarifu". Usnesením KМУ č. 4-93 z 11.1.1993 "O jednotném celním tarifu" byl uveden do používání celní předpis jež se stal základem pro další doplňky a změny dovozních cel.

Přijetím Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 255 z 6.4.1996 "O koncepci transformace celních tarifa Ukrajiny na léta 1996 - 2005 v souladu se systémem GATT/WTO" byla vytvořena dlouhodobá koncepce změny státní politiky v oblasti tvorby cel na dovoz zboží na Ukrajinu.

Nejvýznamnější technickou překážku dovozu zboží na Ukrajinu je certifikace značného množství zbožných položek. Hlavním kontrolním orgánem, který provádí kontrolu nad dodržováním pravidel certifikace zboží, na které se certifikace vztahuje je Státní výbor pro standardizaci, metrologii a certifikaci Ukrajiny (Deržstandart). Účelem činnosti uvedeného výboru by mělo být zamezování realizace levných nekvalitních výrobků dovážených na Ukrajinu, Tato činnost by se měla provádět v souladu s mezinárodními normami, především v souladu s Dohodou o technických bariérách v obchodu WTO (TBT článek 2.). Zároveň je ze strany mezinárodních organizací

vyvíjen na Ukrajinu tlak vytvářet stejnou úroveň technických požadavků na kvalitu dováženého zboží, jako je tomu ve vztahu k domácím výrobcům. Problém certifikace rovněž souvisí s neochotou ukrajinské strany přijímat certifikáty vydávané zahraničními zkušebnami, což vede k zvyšování nákladů dovozců zahraničního zboží z důvodu hrazení neadekvátních poplatků za služby místních certifikačních orgánů. Kromě oficiálně deklarovaného záměru zabraňovat dovozu nekvalitních výrobků na Ukrajinu, lze předpokládat že činnost zmíněných certifikačních orgánů hraje důležitou roli při plnění příjmové části státního rozpočtu.

Kontrolu vývozu citlivých položek zajišťuje v koordinaci s Ministerstvem ekonomiky Ukrajiny Státní služba pro kontrolu vývozu Ukrajiny. Vydávání licencí na vývoz těchto položek se uskutečňuje v souladu s Usnesením KМУ z 8,6,1998 č. 838 "O pořádku vydávání subjektům zahraničně obchodní činnosti povolení na vývoz a dovoz zboží vojenského charakteru a zboží obsahujícího komponenty, na něž se vztahuje státní tajemství".

Funkce tvorby a kontroly cenové politiky v zahraničně obchodních operacích plní Informačně analytické centrum monitoringu zahraničních zbožových trhů "Deržzovnišinform", které je podřízeno Ministerstvu ekonomiky Ukrajiny. Jedním z hlavních nástrojů činnosti uvedeného centra je expertiza dovozních a vývozních kontraktů a rovněž neustálé monitorování vývoje zahraničního a domácího trhu s přibližně 100 skupinami zboží, jež tvoří přibližně 80% ukrajinského zahraničního obchodu,

U mnohých subjektů zahraničního obchodu existuje značně rozšířená praxe snižování celní hodnoty zboží dováženého na Ukrajinu s cílem zmenšení celních poplatků a odvodů DPH. Týká se to především některých vysoce likvidních druhů zboží spadajících do tzv. skupiny "černého trhu", jež se na domácím trhu realizuje za hotovost. Jedná se především o potraviny (rýže, čaj, ovoce, ryby, konzervy), výrobky lehkého průmyslu, stavební materiály, ropné výrobky a další druhy zboží,

Velmi často dochází k úmyslnému snižování smluvních cen u zboží vyváženého z Ukrajiny. V důsledku uvedeného se část devizových tržeb dostává na účty firem zaregistrovaných mimo území Ukrajiny ve svobodných ekonomických zónách (off-shore), čehož potvrzením je skutečnost, že značný podíl likvidního zboží je vyvážen z Ukrajiny (obilí, slunečnicové semeno, olej, metalurgické výrobky, chemické výrobky, dřevo) právě prostřednictvím těchto firem. Deržzovnišinform ve spolupráci MĚ Ukrajiny vytváří a uplatňuje v praxi systém indikativních cen s cílem zabránit zmíněnému negativnímu jevu.

Mezi další nekalé způsoby při uskutečňování zahraničně obchodních operací patří úmyslné zvyšování smluvních cen na zboží, jež je na Ukrajinu dováženo za zvýhodněných podmínek (zboží kritického importu, zboží dovážené za prostředky státního rozpočtu, pod vládní garance atd.). Tato skutečnost umožňuje převádění nemalých finančních prostředků za hranice Ukrajiny a nezákonné obohacování se osob podílejících se na realizaci zmíněných operací.

Část 10

Poplatky, které se platí při celním vybavení zboží

Celní poplatek. Celní poplatek je to daň na zboží a jiné předměty, které přechází přes celní hranici Ukrajiny. Daňové sazby stanoví Zákon Ukrajiny ze dne 5.02.92 č. 2097-XII "O jednotném celním tarifu".

Dnes v Ukrajině se platí následující druhy celních poplatků:

- valorické clo, hodnotové - sazby se stanoví v procentech k celní hodnotě zboží (předmětů) při přemístování přes hranici;
- specifické clo - sazby se stanoví v stanoveném peněžním rozměru za jednotku zboží. Například: 0,1 euro za 1 kg, 0,3 euro za 1000 kusů a pod.;
- kombinované - spojují oba druhy (například: 5%, ale ne méně 20 euro za 1 tunu).

1. Poplatky, které se platí při celním vybavení zboží, dopravní prostředky a jiné předměty mohou v procesu celního vybavení podléhat zdanění:

- Clo;
- Celní poplatky;
- Daň z přidané hodnoty (DPH);
- Akcíz (dovozní přírážka).

Vzhledem k tomu, že správné stanovení celní hodnoty hraje důležitou úlohu při vyměřování dovozního cla, celních a akcízových poplatků, daně z přidané hodnoty, projednáme podstatu celní hodnoty.

2. Pojem o celní hodnotě. Celní hodnota je to cena, fakticky proplacená nebo podléhající proplacení za zboží, které přechází přes celní hranice Ukrajiny. Zákon Ukrajiny "O jednotném celním tarifu" předpokládá že celní hodnota zboží je to cena zboží, která je uvedena v faktuře (invoice), a také faktické výdaje, které nejsou vedené ve faktuře (invoice):

- výdaje na přepravování, vykládku, nakládku, překládání a pojištění do místa překročení celní hranice Ukrajiny;
- zprostředkovatelské a brokerové;
- poplatek za využití objektů duševního vlastnictví, které účtuje se k danému zboží a jiným předmětům a tento poplatek hradí dovozce (vývozce) přímo nebo nepřímo jako podmínka jejich dovozu (vývozu).

V případě když vyhlášená celní hodnota zboží neodpovídá skutečné hodnotě zboží, nebo v případě nemožnosti kontroly její výpočtu, celní orgány Ukrajiny určí celní hodnotu důsledně s ohledem na ceny podobného zboží, totožného zboží, které je platné v předních zemích, které jsou vývozci daného zboží. Praktickou metodu určení celní hodnoty zboží upravují Ustanovení Kabinetu Ministrů Ukrajiny ze dne 05.10.98 č.1598 "O schválení Způsobu celní hodnoty zboží a

jiných předmětů při přemísťování zboží přes hranici Ukrajiny", kde zároveň s uvedením základů určení celní hodnoty uvádí se doklady, které mohou být využité pro potvrzení shodnosti přihlášené celní hodnoty. Tímto Ustanovením stanovené následující metody určení celní hodnoty zboží:

- 2.1. Určení celní hodnoty zboží na základě předkládaných dokladů a využití údajů, uvedených ve faktuře (invoice), a údajů o jiných výdajů (ceny přepravování, vykládky, nakládky, překládání, pojištění a jiné).
- 2.2. V souladu s cenou transakce s identickým zbožím. Při tom za identické zboží se považuje produkce, která má konvergentní kritéria se zbožím, které podléhá odhadování, čítaje po fyzické charakteristice, kvalitě a s ohledem na obchodní renomé zboží na trhu, země původu, výrobce zboží.
- 2.3. V souladu s cenou transakce s totožným zbožím. Při tom za totožné zboží se považuje zboží obchodní zastupitelné, které není stejné po všech stránkách, ale má shodné charakteristiky a se skládá ze shodných komponentů, že to poskytuje možnost využití ho se stejným účelem. Specializované oddělení celnice, jehož funkce je určení celní hodnoty zboží, má název oddělení tarifů a celní hodnoty. Postup práce oddělení upravují příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 2.12.99 č.99 "O schvalování Ustanovení ohledně oddělení tarifů a celní hodnoty a Pravidel jeho činnosti".

3. Vlastnosti vypočítávání celních a jiných povinných plateb. Zde se odhalují podstata plateb, které se vybírají při celním vybavení zboží a jiných předmětů.

Stanovení daňových sazeb závisí od země původu zboží a existence správného osvědčení o původu zboží. V souladu se Zákonem Ukrajiny ze dne 5.02.92 č. 2097-XH "O jednotném celním tarifu", se rozlišují následující sazby celních poplatků:

- preferenční clo je stanovené pro zboží původem ze země nebo ekonomických svazů, majících na Ukrajině režim nejvyšších výhod (základní rejstřík země je uveden v Zákoně Ukrajiny ze dne 3.04.97 č. 170/97-BP "O zanesení změn v některé zákonodárny akty v otázkách zatížení dovozními daněmi zboží a jiné předměty, které se dováží na celní území Ukrajiny");
- úplné clo je stanovené pro zboží, které je původem z ostatních zemí, a také v případě nemožnosti určení země původu.

Preferenční clo je stanovené pro zboží původem ze zemí, které spolu s Ukrajinou organizované v celní unie nebo tvoří celní pásma, také při určení speciálního preferenčního celního režimu v souladu z mezinárodními smlouvami, kterých zúčastní Ukrajina (dnes takové sazby jsou neuplatněné).

4. Podle mezinárodních smluv Ukrajiny při obchodování se zeměmi s kterými Ukrajina má Dohody o volném obchodu (SNS a Baltické státy) se aplikuje osvobození od celního poplatku. Takové osvobození je možné při dodržení stanovených dohodou shodných podmínek podle Dohody. Zpravidla, je to existence správně vystaveného Osvědčení o původu zboží, plnění pravidel "direktivního odesílání" a "přímého nákupu". V případě nesplnění zadaných Dohodou podmínek,

zboží se podléhá zdanění podle sazeb preferenčního cla, když země původu vůbec není známá, zboží podléhá zdanění podle sazeb úplného cla.

5. **Postup zdanění** je stanoven příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 23.07.99 č. 344 "O schvalování Ustanovení postupu vybírání dovozního (vývozního) celního poplatku".

6. **Souhrn sazeb celních poplatků** je stanoven Dekretem Kabinetu Ministrů ze dne 11-01.93 č. 4 - 93 "O jednotném celním tarifu Ukrajiny" a odpovídajícími Usnesení Kabinetu Ministrů (použití programu QDPro dovolují rychle určit sazby daní na jakékoliv zboží, beroucí v úvahu veškeré změny, které se uskutečnili po vydání Dekretu Kabinetu Ministrů " O jednotném celním tarifu Ukrajiny").

7. **Celní poplatky.** Celní poplatky se vybírají za vyřizování celního vybavování dopravních prostředků, zboží, které přechází přes celní hranici Ukrajiny (včetně mezinárodních poštovních zásilek), a také za pobývání ji pod celní kontrolou.

8. **Rozměry celních poplatků** jsou stanovené Kabinetem Ministrů Ukrajiny. Sazby celních poplatků jsou stanovené Hlavním celním Úřadem Ukrajiny ze dne 27.01.97 č. 65 "O sazbách celních poplatků". Hlavní dokument, který je v použití celními orgány při vypočítání a vybírání celních poplatků je příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 23.06.98 č. 344 "O schvalování Postupu vybírání celních poplatků podle deklarace zboží".

9. **Druhy celních poplatků**, vybíraných dnes na Ukrajině jsou schváleny příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny č. 307 "O schválení Předpisu o postupu vyplňování celní deklarace zboží". Podle příkazu Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 2.12.96. č. 1446 "O úpravě činnosti celních licenčních skladů" je stanoveno poplatek za poskytnutí Hlavním celním Výborem licenci na právo otevření a využití celního licenčního skladu na území Ukrajiny, a také za každoroční registraci celních licenčních skladů.

10. **Daň z přidané hodnoty (DPH) .**

Podle Zákonu Ukrajiny ze dne 3.04.97 č. 168/97-BP "O dani z přidané hodnoty" objektem zdanění DPH jsou dovozní (přepravní) transakce na celním území Ukrajiny a poskytované práce (služby), které poskytují nerezidenty pro použití (spotřebu) na celním území Ukrajiny, čítaje dovozní (přepravní) transakce majetku podle nájemní smlouvy, leasingu, kauce, hypotéky. Objektem zdanění DPH podle toho Zákonu je také smluvní hodnota zboží, která často má vyklad ve znění Daňové správy jako maximální podle celní a fakturační hodnoty. Kromě toho, při dovozu zboží se DPH vypočítává včetně dovozního poplatku a akcízu (dovozní přírážka). Postup zdanění DPH při dovozu zboží subjekty zahraniční ekonomické činností je určen příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 09.06.98 č. 346. Daň z přidané hodnoty se vybírá současně s platbou celního poplatku a cla v moment vyplňování nákladní celní

deklarace zboží. Částka daně z přidané hodnoty se vypočítává podle formule:

a/ na zboží, které podléhá dovoznímu poplatku a akcízu (dovozní přírážka);

$C\ DPH = (C_k + C_n + C_a); \times H/100;$

b/ na zboží, které podléhá jenom dovoznímu poplatku:

$C\ DPH = (C_k + C_n); \times H/100;$

c/ na zboží, které podléhá jenom akcízu (dovozní přírážka):

$C\ DPH = (C_k + C_a); \times H/100;$

d/ na zboží, které nepodléhá zdanění DPH a akcízem (dovozní přírážka):

$C\ DPH - C_k \times; \times H/100;$

Kde:

C DPH - částka daně z přidané hodnoty

C_a - částka akcízového poplatku,

C_k - smluvní hodnota

C_n - částka dovozního celního poplatku;

H - sazba daně z přidané hodnoty (20 %).

11. Třídník úlev ve zdanění daně z přidané hodnoty je schválen příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 09.07.97 č. 308 "O schválení Předpisu o postupu vyplňování nákladní celní deklarace zboží". PH dovozu (přepravě) zboží na celní území Ukrajiny je možné předkládání celním orgánům vlastní směnky na částku daňového závazku, vyjma:

- zboží, které podléhá akcízovému poplatku (vyjma tabákové suroviny);
- zboží, které je ve skupině 1 až 24 Harmonizovaného systému kódování a popisu zboží. Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 05.01.98 č. 13 "O realizaci Smlouvy mezi Vládou Ukrajiny a Vládou Ruské Federace o volném obchodě", které předpokládá celní vybavování dovozního zboží původem z celního území Ruské Federace bez vybírání cla ze zboží a DPH s podmínkou: potvrzení ruského původu zboží (Osvědčení formy CT-1), plnění pravidla "direktivního nákupu" a "příмого odesílání". Vyjímajíc dovoz dopravních prostředků podle kódů 8703 a v souladu s TH VED.

12. Akcízový poplatek.

Dekretem Kabinetu Ministru ze dne 26.12.92 č. 18-92 "O akcízovém poplatku" je stanoveno, že akcízový poplatek - je to nepřímá daň na kupujícího (odběratele) z jednotlivých druhů zboží (produkce), určených zákonem jako podléhajících akcízu, která se vybírá v průběhu obratu z realizace zboží (produkce), které bylo vyrobeno na celním území Ukrajiny, nebo při dovozu (převodu, přepravě) takového zboží (produkce) na celní území Ukrajiny.

12.1. Akcízový poplatek je zahrnutý do prodejní ceny nad předávací cenu výrobce. Seznam zboží (produkce), na které je stanoven akcízový poplatek je schválen Verchovnou Radou Ukrajiny. Platné sazby akcízového poplatku jsou zobecněné v Příloze k předpisu o postupu vybírání akcízového poplatku při dovozu zboží subjekty zahraniční ekonomické činnosti na celní území Ukrajiny (příkaz Hlavního celního

Úřadu Ukrajiny ze dne 21.01.2000 č- 33).

12.2. Dnes to jsou:

- alkoholické nápoje;
- tabákové výrobky;
- dopravní prostředky;
- vlečné bytové vozy;
- některé produkty zpracování ropy;
- a také výrobky se zlata, klenoty.

12.3. **Akcízový poplatek se platí** současně s platbou celního poplatku a cla. Momentem splacení akcízového poplatku je moment vyplňování nákladní celní deklarace zboží. Legislativou určené daňové úlevy a osvobození od platby akcízového poplatku, je to uvedené v odstavci č.5 "Předpisu o postupu vybírání akcízového poplatku při dovozu zboží subjekty zahraniční ekonomické činnosti na celním území Ukrajiny" (příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 21.01.2000 č. 33, se změnami v souladu s příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 13.10.2000 č. 568). Třídník úlev ve zdanění zboží podléhajícího akcízu je schválen příkazem Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 09.07.97 č. 307 "O schválení Předpisu o postupu vyplňování nákladní celní deklarace zboží".

12.4. **Daňové sazby jsou stanovené v procentech k celní hodnotě zboží** (na dnešek taková sazba se vybírá jenom pro klenotnické výrobky - 55%) nebo v peněžním ekvivalentu z fyzické jednotky prodaného zboží. Podle základny daňového zatížení částka akcízového poplatku tvoří se podle následujících formulí:

když sazba je stanovená v procentech k celní hodnotě zboží:

$$Ca = Ct \times A$$

když sazba je stanovená v peněžním ekvivalentu od fyzické jednotky zboží:

$$Ca = H \times A, \text{ kde:}$$

Ca - částka akcízového poplatku,

Ct - celní hodnota,

H - množství zboží ve fyzických jednotkách měření, určených odpovídajícím zákonem,

A - sazba akcízového poplatku.

12.5. **Při dovoze na Ukrajinu zboží podléhajícího akcízu**, podmínkou propuštění zboží přes celní hranici je vyplňování nákladní celní deklarace na zboží podléhajícího akcízu a platbou v průběhu vyplňování všech náležitých plateb (cla, celních poplatků, daně z přidané hodnoty, akcízového poplatku).

13. Úlevy při platbě celních poplatků.

13.1. Legislativou Ukrajiny stanovené **případy osvobození od plateb**, cla, celních poplatků, daně z přidané hodnoty, akcízového poplatku při dovoze (zvýhodnění), ze všech úlev a osvobození od poplatků, které dnes jsou na Ukrajině je možno určit následující skupiny:

- dovoz zboží a předmětů, které patří rezidentovi Ukrajiny nebo vyrobené za hranicemi celního území Ukrajiny (dříve vyvezené dopravní prostředky, valuty a

- cenné papíry, produkce mořského průmyslu, vrácení zboží ukrajinského původu, hotové výrobky z davalnické suroviny a pod.; dovoz zboží pro plnění konkrétních vládních programů, pásmo volného obchodu, granty mezinárodních fondů a pod.);
- dovoz jednotlivého zboží, které prohlášené jako důležité pro hospodářství Ukrajiny;
 - dovoz zboží, původem se zemí, ke kterým se aplikuje režim nejvyšších výhod dovoz zboží se zemí se kterými jsou uzavřené mezivládní dohody ohledně pásme volného obchodu, předpokládá se vzájemné osvobození od celních poplatků. V posledním případě podmínky osvobození od celních poplatků jsou stanovené konkrétní mezivládní dohodou, která předpokládá potvrzení původu Osvědčení o původu zboží.

13.2. Osvědčení o původu formy "CT-1" - na zboží původem se zemí, které podepsaly mezivládní dohodu o volném obchodě (podrobně viz vysvětlení Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 30.08.99 č. 11/2-9155); Osvědčení přemístění "EUR.1" a "EUR.2" na zboží původem s Baltických států. Osvědčení "EUR.2" v uvedených státech dočasně se nevydává. Uvedené úlevy jsou platné jenom pro subjekty zahraniční ekonomické činnosti (vysvětlení Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 03.03.99 č. 14/1-558 En);

13.3. Některé pojmy, které jsou platné v práci s Osvědčením o původu zboží. Země původu zboží - to je země, ve které zboží bylo vyrobeno nebo podrobno zpracování nebo opracování. Pravidlo "direktivního nákupu" znamená, že kontrakt podle kterého zboží přepravuje se musí být uzavřen ukrajinským subjektem zahraniční ekonomické činnosti bezprostředně s rezidentem země do které zboží vyváží se- Při tom toto pravidlo neplatí v případě nákupu zboží v země exportu v zastoupení firmy nebo v podniku, které nejsou rezidenty této země. Pravidlo "přímého odesílání" ("přímého přepravování"), znamená, že zboží musí se vyvážet se země, která vydává Osvědčení o původu zboží. Při takové akce je přípustné přepravování zboží územím jedné nebo několika zemí následkem určitých důvodů a dočasný dovoz nebo skladování na území těchto zemí za podmínkou, že zboží celou dobu se nachází pod celní kontrolou země tranzitu.

13.4. Způsob určení země původu zboží je stanoven ve vysvětlení Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 18.06,97 č. 11/2-5722. V dopise je určen způsob aplikace Jednotného Celního tarifu Ukrajiny podle země původu zboží (požadavky Článku 18 Zákona Ukrajiny "O jednotném celním tarifu"). Na rozdíl od mezivládních smluv, zvýhodněné sazby Jednotného Celního tarifu mohou se aplikovat bez Osvědčení o původu zboží. V tom případě určení země původu může být provedeno na základě prohlídky zboží podle označení zboží. Současně s tím, podle existující praxe, práce celních orgánů pro nedostatek Osvědčení o původu zboží, inspektor celnice navrhuje aplikovat sazbu úplného cla. Ve světě se aplikuje formy Osvědčení o původu zboží: **ORIGINÁL-** obecná forma. Osvědčení textilní produkce (se vydává při vývoze textilního zboží do země EU), Osvědčení pro produkce slévačské oceli "ESCS" (se vydává při vývoze kovových výrobků do zemí EU). Osvědčeními o původu formy "A" aplikuje se zboží původem z rozvojových zemí (seznam je uveden v příloze 1

Dekretu Kabinetu Ministrů ze dne 11.03.93. č.4-93 "O jednotném celném tarifu Ukrajiny").

V případě vzniku u úřední osoby celního orgánu zdůvodněných pochyb ohledně věrohodnosti Osvědčení o původu nebo údajů, uvedených v něm, je možná prověrka takového Osvědčení, kterou provádí Hlavní celní Úřad Ukrajiny (viz příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 2.12.99 č. 782 "O schválení vzorového Stanovení ohledně oddělení tarifu a celní hodnoty a o Systému jeho činnosti") do momentu uznání Osvědčení platným podle výsledků jeho prověrky, úlevy na splacení plateb pro zboží, které je osvědčené tím Osvědčením se nerozšiřují. Číslicové kódy daňových úlev (preferenze), které jsou stanovené zákonodárstvím relativně zboží, uvedeného v odstavce 31, jsou uvedené v odstavce 36 "Preference", Postup vyplňování odstavce je uveden v příkaze Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 09.07-97 č. 307 "O schválení Předpisu postupu vyplňování nákladní celní deklarace zboží".

14. Zvláštnosti použití směnek.

14.1. Podle článku 21 Zákona Ukrajiny ze dne 18.06.91 č.1201-XII "O cenných papírech a burze cenných papírů", směnka je to cenný papír, který potvrzuje bezpodmínečný peněžní závazek směnkovatele provést platbu po uplynutí lhůty určené peněžní částkou majitelovi směnky, Směnka vyplňuje se subjektem podnikatelské činnosti na směnečném blanketu, který je možno obdržet v bankovním ústavě a který splní požadavky Usnesení Kabinetu Ministrů Ukrajiny a Národní banky Ukrajiny ze dne 10.09.92 č. 528 "O schválení Pravidel vyhotovení a používání směnečných blanketů".

14.2. Platby formou směnek aplikují se:

- v průběhu plnění transakce s davalnickou surovinou (viz Rozhodnutí Ministerstva financí Ukrajiny ze dne 13.02.96 č. 26 "O schválení usnesení postupu vydání, evidenci, úhrady a prolongace platby (umořování) směnky (písemného závazku), který se vydává subjektem podnikatelské činnosti v průběhu plnění transakce s davalnickou surovinou při zahraniční ekonomických vztazích");
- v případě prolongace platby daně z přidané hodnoty při dovozu (přepřavě) zboží na celní území Ukrajiny (viz Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 01.10.97 č. 1104 "O schvalování způsobu vydávání, evidenci, zaplacení a prolongace platby (umořování) směnek, které se vydávají na částku daně z přidané hodnoty při dovozu (přepřavě) zboží na celní území Ukrajiny");
- při vybavování bezcelního dovozu na území Ukrajiny majetku jako vkladu zahraničního investora do kmenového jmění podniku se zahraniční kapitálovou účastí, a rovněž v souladu se smlouvami o společné Činnosti, (viz Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 07.08.96 č. 937);
- v případech vybavování jiného zboží podle legislativy Ukrajiny. V práci se směnky je potřeba vědět že dopisy schválení pro přiznání k daní a vybavování dovozného zboží, vybavení kterých je spojené s předkládáním daňových směnek, nevydávají se (viz vysvětlení Hlavního celního Úřadu Ukrajiny č.15/2-2111- En

ze dne 26.12.2000).

15. Platební pokuty a sankce.

15.1. V případě když celní poplatky a clo nejsou splacené ve stanovené lhůtě, nebo když byla poskytnuta prolongace platby a dluh je promeškán, celní poplatky se vybírají spolu s penále, začínajíc prvním dnem nastání dluhu do momentu zaplacení dlužního závazku v rozměrech:

Promeškaný dluh platby celních poplatků - 0,5% za každý den meškání, clo - 0,5% za každý den meškání (podle Usnesení Prezidenta Ukrajiny ze dne 31.03.1995 č.277/95, Příkaz Ministerstva finance Ukrajiny, Národní banky Ukrajiny ze dne 12.09.95 č. 442/146/90 " O schválení Předpisu způsobu provedení zúčtování celních plateb do Státního rozpočtu Ukrajiny"). Zároveň s tím, podle Zákona Ukrajiny "O jednotném celním tarifu" včasné neprovedený celní poplatek se vybírá za celou dobu promeškání s provedením platby včetně penále - 0,2% od částky dluhu za každý den promeškání, včetně dne platby.

15.2. Vysvětlení ohledně vybírání penále je v dopise Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 18.04.97 č. 14/1-3482. Nesplacené ve stanovené lhůtě Částky akcizního poplatku za dovezené zboží, a také částky nesplacené následkem jiných činů /porušení celních předpisů/, které způsobili nedoplatek daně, odepisují se zmocněné banky podle soudního usnesení, arbitrážního soudu a podle doložky vykonatelností notářem způsobem stanoveném platnou legislativou. (Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 21.01.2000 č. 33 " O schválení Předpisu vybírání akcizového poplatku při dovozu zboží subjekty zahraniční ekonomické činnosti na celní území Ukrajiny"). Je nutné také dávat pozor na možné pokutní sankce za promeškání umoření směnek.

15.3. Prováděcí dokumenty:

- Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 1.10.97 č. 1104 "O schvalování způsobu vydávání, evidenci a zaplacení směnek, vydaných na částku daně z přidané hodnoty při dovozu (přepřevě) zboží na celní území Ukrajiny";
- Příkaz Hlavního celního Úřadu Ukrajiny ze dne 07.08.97 č. 937 "O schvalování způsobu vydávání, evidenci a zaplacení směnek, vydaných při dovozu majetku jako vkladu zahraničního investora do kmenového jmění podniku se zahraniční kapitálovou účastí, na Ukrajinu, a rovněž v souladu se smlouvami o společné činnosti a úhradě dovozního poplatku v případě zcizení toho majetku."
- Příkaz Ministerstva financí ze dne 13.02.96 č. 26 "O schvalování usnesení o způsobu vydávání evidenci, zaplacení a prolongace platby (umořování) směnek, směnky (písemného závazku), který se vydává subjektem podnikatelské činnosti v průběhu plnění transakce s davalnickou surovinou při zahraničních ekonomických vztazích".

Část 11 O způsobu státní registraci subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině

(Usnesení Ministerstva Zahraničních Hospodářských Vztahu a Obchodu Ukrajiny ze dne 18.01.1996 č.30 Zapsáno do seznamu Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny ze dne 24.01.1996 č.34/1059).

V souladu s odstavcem 5 Zákona Ukrajiny "**O zahraniční hospodářské činnosti**", a také s cílem uspořádání způsobu registraci zahraničních subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině, **rozkazují**:

1. Schválit předpis "O způsobu státní registraci subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině" (se přikládá).
2. Hlavní Správě Právnícko-smluvních otázek (vedoucí Nester L.D.) zapsat ten dokument do seznamu Ministerstva Spravedlnosti Ukrajiny v zákonem stanoveném termínu.
3. Správě Informace a Výpočetní Techniky (Zagornjak O.V.) připravit a zajistit uveřejnění toho zákona v průběhu pěti dnů po uveřejnění v novinách "Státní kurier" .
4. Správě Zahraničních institucí (Bezručenko V.O.) zajistit přísná opatření plnění Předpisu v procesu státní registraci subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině .
5. Určit, že Rejstřík zastupitelství zahraničních subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině je dokumentem, obsahujícím důvěrnou informaci,
6. Určit pravidla podle kterých sdělení údajů o registraci zastupitelství zahraničních subjektů podnikatelské činnosti jiným ministerstvům, správám a úřadům je možné jenom po obdržení povolení Ministra Vedení Zahraničních Správ.
7. Kontrolovat plnění tohoto usnesení je určen náměstek ministra Gončaruk A.I.

Ministr S.G.Osyka

Schváleno Usnesením
Ministerstva Vnějších
hospodářských vztahů a
obchodu Ukrajiny Dne
18.01.1996.Č.30

Zapsáno do rejstříku
Ministerstva Spravedlnosti
Dne 24.01.1996 č.34/1059

Předpis "**O způsobu státní registraci subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině**"

1. Ten předpis je připraven podle Čl.5 Zákona Ukrajiny "O zahraničně hospodářské činnosti" s cílem uspořádání pravidel registrace zahraničních subjektů podnikatelské činnosti na Ukrajině.
2. Zahraniční subjekt podnikatelské činnosti, který hodlá otevřít zastupitelství na

území Ukrajiny, musí podat do Ministerstva vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny následující dokumenty:

2. 1. Žádost o registraci zastupitelství, v libovolné formě, kde je potřeba uvést:

- název firmy
- adresu firmy
- číslo telefonu, faxové číslo, město, kde bude otevřeno zastupitelství s uvedením budoucí adresy jestli plánují se otevření filiálek, uvést jejich adresy
- počet cizinců, kteří budou pracovat v zastupitelství
- datum založení firmy
- právní status firmy
- počet spolupracovníků firmy
- název banky a výpis z bankovního rejstříku, uvést číslo účtu
- uvést sféru podnikání firmy
- cíl otevření a sféru činnosti zastupitelství, informace o podnikatelských kontaktech s ukrajinskými partnery a perspektivy rozvoje spolupráce.

2.2. Výpis z obchodního, bankovního nebo jiného rejstříku země, kde podnik má sídlo, které potvrzují registraci zahraniční právnické osoby, jako subjektu hospodářské činnosti.

2.3. Výpis z bankovního rejstříku, banky kde je otevřeno účet zahraničního subjektu hospodářské činnosti.

2.4. Zplnomocnění na plnění zastupitelských funkce na Ukrajině, které je vyplněno stanoveným způsobem v souladu se zákony země, kde je zaregistrována kancelář zahraničního subjektu hospodářské činnosti.

3. Doklady, které jsou uvedené 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 odstavce 2 toho Předpisu, musejí být ověřeny u notáře v souladu se zákonodárstvím země vydání, přeložené do ukrajinského jazyka, překlady musejí být právníky ověřené a legalizované na konzulátu Ukrajiny, nestanoví-li mezinárodní smlouvy jinak. Doklady se podávají do Ministerstva Hospodářství nejpozději jednoho měsíce ze dne vydání v zemi, kde má sídlo firma.

4. Při podání dokladů na registraci, se vybírá státní registrační poplatek ve výši 2 500 dolarů USA.

5. V případě, když pro otevření zastupitelství zákonodárství země, kde má sídlo zahraniční subjekt hospodářské činnosti vyžaduje speciální povolení státních úřadů té země, kopie toho povolení ověřena v souladu s odstavcem č.3, se předkládá k žádosti.

6. Na základě projednání žádostí dochází k rozhodnutí o státní registraci zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti nebo k odmítnutí registrace. Osvědčení o registraci zastupitelství se vydává po podání dokumentů, které jsou v souladu toho Předpisu na Ministerstvu vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny, ale nejpozději 60 pracovních dní ze dne úhrady státního poplatku. Když není-li usnesení v stanovené lhůtě, nebo nastává odmítnutí státní registrace je nutné provést písemně s uvedením důvodu a lze se proti němu odvolat soudní cestou

nebo odevzdat arbitráží Ukrajiny.

7. V případě, když státní registrace zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti je evidované, žadateli se vydává Osvědčení o registraci zastupitelství typového vzoru z přidělením registračního čísla (příloha č.1). Údaje o registrace se zapisují do rejstříku zastupitelství Ministerstva vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny. V rejstříku jsou uvedené následující údaje: registrační číslo zastupitelství, datum registrace, název a adresa zahraničního subjektu hospodářské činnosti, který se zúčastní registrace, adresa zastupitelství, sféra činností a jiné.

8. Zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti na Ukrajině je pokládáno otevřeným ze dne státní registrace.

9. V Osvědčení o registrace zastupitelství mají být uvedené:

- oficiální název zahraničního subjektu hospodářské činnosti;
- počet cizinců - spolupracovníků zahraničního subjektu hospodářské činnosti;
- registrační číslo zastupitelství;
- sídlo zastupitelství a filiálek.

10. Osvědčení o registrace zastupitelství, vydané Ministerstvem vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny a je dokumentem na základě kterého je možné jednat:

a) s orgánem OVIR MVS Ukrajiny ohledně registrace pasů a obdržení víz pro cizince spolupracovníky zastupitelství;

b) do Ministerstva práce Ukrajiny ohledně povolení pracovního zařazení cizinců spolupracovníků zastupitelství v období její činnosti otevření běžných účtů v Ukrajinských bankách osvobození od dovozního poplatku majetku a zařízení, které je dočasně dovezeno na území Ukrajiny a je nutné při zařazení kanceláří a v průběhu činnosti zastupitelství registrace a obdržení v orgánech Státní Automobilové inspekce Ministerstva Vnitřní Ukrajiny odpovídajících poznávacích značek pro automobilovou dopravu, která je majetkem zastupitelství.

11. Zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti musí po uplynutí měsíce ze dne obdržení Osvědčení přihlásit se na obvodním daňovém úřadě a také na Ministerstvu statistiky Ukrajiny.

12. Registrace zastupitelství zahraničních firem, které byly akreditované Obchodní komorou Ukrajiny, po uplynutí termínu akreditace provádí Ministerstvo vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny předkládáním povinných dokumentů v souladu s odstavcem 5 Zákona Ukrajinské Republiky O zahraniční ekonomické činnosti a toho Předpisu bez placení registračního poplatku v případě hlášení zahraničního subjektu hospodářské činnosti na Ministerstvo vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny nejpozději jednoho měsíce po uplynutí termínu akreditace.

13. V případě změny názvu, právního statusu, právníkové adresy, nebo prohlášení zahraničního subjektu hospodářské činnosti platební neschopným nebo bankrotem, jeho zastupitelství, které je činné na území Ukrajiny, musí o tom oznámit Ministerstvu vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny do 7 dní.

14. Zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti není právnickou osobou a nezabývá se samostatně obchodní činností, ve všech případech jedná jménem a zplnomocněním zahraničního subjektu hospodářské činnosti, který je určen v Osvědčení o registraci, a také plní vlastní funkce v souladu se zákonodárstvím Ukrajiny. Zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti je oprávněno plnit funkce, které jsou spojené s plněním zastupitelských služeb jenom pro zájmy zahraničního subjektu hospodářské činnosti, který je určen v Osvědčení.

15. Ředitel zastupitelství jedná na základě zplnomocnění zahraničního subjektu hospodářské činnosti, v souladu s dodržением předepsaných požadavek odstavce č.3 Předpisu, a také platného zákonodárství.

16. Zastupitelství musí informovat Ministerstvo vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny v měsíční lhůtě o změnách ve vedení zastupitelství, sídle zastupitelství, složení cizinců spolupracovníků.

17. Činnost zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti zaniká v případech:

17.1. Likvidace zahraničního subjektu hospodářské činnosti, který má zastupitelství na Ukrajině;

17.2. Zrušení smlouvy s cizím státem, když zastupitelství je otevřeno na základě té smlouvy a podle smlouvy předpokládá se zrušení zastupitelství;

17.3. V souladu s rozhodnutím subjektu hospodářské činnosti, který otevřel zastupitelství;

17.4. V případě nesplnění zahraničním subjektem hospodářské činnosti nebo zastupitelstvím ustanovení toho Předpisu, a/nebo ustanovení platného zákonodárství Ukrajiny, činnost zastupitelství může být zrušena soudní cestou. V případě zrušení zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti Ministerstvo Hospodářství a Obchodu Ukrajiny rozhodne zrušit zápis v Rejstříku zastupitelství a vymazat Osvědčení O registraci, o Čem bude oznámení v hromadných sdělovacích prostředcích.

18. Cizinci, spolupracovníci Zastupitelství zahraničních subjektů hospodářské činnosti Ministerstva vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny vydávají speciální služební karty, které jsou platné na celém území Ukrajiny podle stanoveného postupu a formuláře, které jsou uvedené v přílohách č.2, č.3 toho Předpisu.

Příloha č. 1 K předpisu o postupu
registrace Zastupitelství zahraničních
subjektů hospodářské činnosti v
Ukrajíně

MINISTERSTVO VNĚJŠÍCH HOSPODÁŘSKÝCH VZTAHŮ A OBCHODU
UKRAJINY OSVĚDČENÍ O REGISTRACI

Tímto Ministerstvem vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny svědčí

registraci zastupitelství firmy (název firmy v cizí řeči a v ukrajinštině), země původu firmy /název státu v cizí řeči v ukrajinštině/.

Zastupitelství s názvem (název zastupitelství v cizí řeči v ukrajinštině) plní své funkce v souladu s zákonodárstvím Ukrajiny.

Sídlo zastupitelství: (název osady, obci).

Počet cizinců spolupracovníků zastupitelství -

Počet pracovníků (název firmy v ukrajinštině), včetně ředitele zastupitelství nebude překračovat

.....osob

Registrační číslo N: III -.....

V Kyjevě, datum NÁMĚSTEK

MINISTRA

Příloha č.2 K předpisu o postupu
registrace Zastupitelství zahraničních
subjektů hospodářské činnosti na
Ukrajině

Pořádek

Vydání speciálních služebních karet spolupracovníkům zastupitelství zahraničních subjektů

hospodářské činnosti, osvědčených Ministerstvem vnějších hospodářských vztahů a obchodu

Ukrajiny

1. Uvedený pořádek se týče vystavování služebních karet spolupracovníkům zastupitelství

zahraničních subjektů hospodářské činnosti, zaregistrovaných na Ukrajině. Pro vystavování služebních karet Ministerstvem vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny

2. Zastupitelství zahraničních subjektů hospodářské činnosti předkládá následující dokumenty:

- žádost na firemním tiskopisu zastupitelství zahraničního subjektu hospodářské činnosti podepsanou ředitelem a opatřenou razítkem;
- kopie Osvědčení o registraci na Ukrajině;
- seznam cizinců spolupracovníků zastupitelství, s označením termínu pobytu na Ukrajině, který je podepsaný ředitelem zastupitelství, a také dvě barevné fotky rozměrem 4x6;

3. Služební karty se vydávají cizincům spolupracovníkům zastupitelství v termínu do třech let.

4. Spolupracovníkům zastupitelství, které jsou občany Ukrajiny služební karty se

nevydávají.

5. Služební karty jsou dokumenty přísného vedení, mají pořadové číslo a speciální defenzivní ochranu od padělání. Služební karty podepisují náměstek Ministra Ministerstva vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny.

6. Vystavení služebních karet se uskutečňují v termínu 15 pracovních dnů ze dne podání dokumentů.

7. Služební karta se vrací se do Správy Zahraničních Úřadů Ministerstva vnějších hospodářských vztahů a obchodu Ukrajiny po přerušení zplnomocnění její majitele.

Příloha č.3 K předpisu o postupu registrace Zastupitelství zahraničních subjektů hospodářské činnosti na Ukrajině

(vzorek služební karty)

Podmínky zřízení zahraniční kanceláře – reprezentace

Zastoupení (bez právní subjektivity na území Ukrajiny) zahraničních firem se registrují při Ministerstvu ekonomiky Ukrajiny po předložení nezbytné dokumentace (žádost, oficiální překlady registračních dokladů a stanov mateřské firmy, oficiální překlad potvrzení domácí banky o klientském vztahu s mateřskou firmou, výroční zpráva atd.) a po zaplacení příslušného správního poplatku (2500 USD). Následně po registraci má zahraniční zastoupení za povinnost registrovat se u místního státního daňového úřadu, státní celní služby, fondů sociálních a zdravotních plateb (kvůli odvodům za místní zaměstnance). V současné době vznikají často spory mezi daňovou správou a představiteli zahraničních zastoupení našich firem týkající se nutnosti otevření účtu u místní banky, přičemž daňová správa často nesmyslně požaduje potvrzení od místních bank o tom, že dané zastoupení nemá u ní otevřen účet.

Požadavky na propagaci, marketing, reklamu

Při záměru uskutečňování propagačních a reklamních akcí, jež tvoří součást marketingu zaměřeného na prosazení konkrétního výrobku na ukrajinském trhu je možné využít služeb několika televizních a rozhlasových společností a rovněž značného množství periodik vydávaných na Ukrajině. Cena reklamy v periodikách se pohybuje v rozmezí 1500 - 5000 USD za plochu A4, cena televizní reklamy závisí od denní doby vysílání a pohybuje se v rozmezí 100 - 5000 USD za 30 sekund, cena rozhlasové reklamy se v závislosti od podobných aspektů pohybuje v rozmezí 80 až 200 USD za 30 sekund.

Při výběru místních marketingových společností se doporučuje získat předem potřebné reference, aby nedocházelo k situacím, kdy jsou pod hlavičkou tzv. marketingového průzkumu vybraného sektoru trhu poskytovány informace staré několik let.

ČÁST 12

Pracovní smlouva a hmotná odpovědnost zaměstnance.

Zdanění příjmů fyzických osob

V čím je rozdíl mezi pracovní smlouvou a pracovní dohodou? Jestli je možná motná odpovědnost podle pracovní dohody?

Platná legislativa nepoužívá pojem "pracovní dohoda", je to spíš pojem hovorový a slouží denním životním potřebám. Všeobecným právnickým pojmem pro smlouvy mezi pracovníky a vedením podniku, ústavu je pojem "Pracovní smlouva" (článek Zákoníka práce Ukrajiny, dále ZP). Podle článku 23 ZP pracovní smlouvy mohou být neterminované (uzavřené na neomezenou dobu), a terminované (uzavřené na určitou dobu) a na plnění určité práce. Zvláštní formou pracovní smlouvy je kontrakt. V praxi "pracovní dohoda" je to terminovaná dohoda nebo dohoda na splnění určité práci. Jakýkoliv druh pracovní smlouvy ("pracovní dohody") je základem vzniku pracovních vztahů mezi zaměstnancem a podnikem. Může být jednotlivý písemný doklad" (smlouva, kontrakt), nebo kombinace žádosti s žádáním o přijímání do práce a usnesení administrativy podniku. Podle článku 24 ZP pracovní smlouvaje pokládána za uzavřenou, i když zaměstnanec faktický přistoupí k práci, i když to zatím není zpracované" (není usnesení administrativy nebo není smlouva). Pracovní smlouva upravují vztahy mezi podnikem a zaměstnancem, který plní práce nebo poskytují služby za podmínkou nepřítomností pracovních vztahů. V praxi jsou situace, když občan vykonával pro podnik práci na základě dodavatelské smlouvy, přepravní smlouvy, nebo podle pachtovní smlouvy, smlouvy o skladování, předával nebo vykořisťoval majetek. V takových případech uzavření smlouvy je nutné, obzvláště beroucí v úvahu všechny možné hospodářské spory. V souladu s tím, jsou dva hlavních druhů hmotné odpovědnosti pracovníka vůči podniku:

1. odpovědnost za škodu, která je způsobená porušením pracovních závazků;
2. odpovědnost za škodu, která je způsobená porušením pracovních vztahů (civilně právních smluv, administrativně právních deliktů).

Každý druh odpovědnosti liší se především sbírkou normativních právních aktů, které upravují pracovní vztahy. Taktéž liší se zásady, rozměry, základny a formy náhrady způsobené škody s každého druhů hmotné odpovědnosti. Tak podstatně můžou se lišit rozměry hmotné odpovědnosti za stejnou činnost zaměstnance podniku a občana, které pracují v tom jistém podniku, ale podle dodavatelské smlouvy.

Takovým způsobem, omyl v procesu určení druhu odpovědností, obzvláště v průběhu soudního rozhodování sporu, může znamenat ztrátu možnosti náhrady způsobené pracovníkem škody.

Hmotná odpovědnost při pracovních vztazích

Podle všeobecného pravidla, stanoveného ve článku 130 ZP pracovníci nesou hmotnou odpovědnost za škodu, způsobenou podniku, úřadu, instituci, společnosti která vznikla následkem porušení pracovních závazků. Hmotná odpovědnost pracovníka nezáleží od jeho pohnání k administrativní, správní nebo trestní odpovědnosti a může být žalována současně.

Individuální (osobní) hmotná odpovědnost

Pro stanovení všeobecného základu individuální hmotné odpovědnosti pracovníků v podniku není potřebné usnesení vedení a jakékoliv smlouvy. Tato otázka se upravují pracovním zákonodárstvím (v některých případech kontraktem). Individuální hmotná odpovědnost (v hranicích a podle podmínek, stanovených ZP) nastává pro pracovníka následkem způsobení škody podniku, šíří se na každého pracovníka, nezávislé od služebního postavení a náplní práce (kromě členů pracovních brigád, s kterými je sepsaná kolektivní Smlouva pro kolektivní odpovědnost). Hmotná odpovědnost pracovníka může být úplnou nebo Částečnou (úplná nebo částečná náhrada škody).

Úplná hmotná odpovědnost

Úplná náhrada hmotné škody, způsobené podniku pracovníkem (úplná hmotná odpovědnost), je možná jenom v případech, uvedených v Článku 134 (ZP):

- mezi pracovníkem a podnikem je písemně sepsaná smlouva o úplné hmotné odpovědnosti podle stanovené formy;
- smlouvu o úplné hmotné odpovědnosti obdrží pracovník současně s povinností podávat výkazy nebo podle jednorázových dokladů (dodací list, potvrzenka, faktura a pod.);
- Ztráty, které jsou způsobené činy, majícími rysy trestního zločinu (administrativní delikty neberou v úvahu, je nutné patřičné rozhodnutí soudu nebo předpis vyšetřujícího soudce o pozastavení trestního činu podle nerehabilitačních základů);
- způsobení škody je následkem nestřízlivého stavu;
- způsobení škody je následkem schodků, úmyslného ničení nebo poškození materiálních hodnot, v procesu jejich vyhotovení a také nářadí vydaného pracovníku v použití;
- legislativa bere v úvahu úplnou materiální odpovědnost (vyjímá článek 143 Zákoníku Práce) za překročení rozpočtových prostředků na automobilové dopravě, za propouštění mladého odborníka, který studoval na účet podniku apod;
- škoda způsobená mimo období plnění pracovní povinností (mimo pracovní doby nebo doby využití podnikového auta, počítajíc v úřední hodiny, nebo v osobních cílech a jiné);
- škoda způsobená úřední osobou (vedoucím), který je vinný v protizákonném propouštění nebo přeřazení pracovníka (výplaty za donucené absence, za neprodleně plateb a pod.). Jedná se o vedoucího, který jí podepsal výnos nebo vydal nařízení. V případě když řidič havaroval podnikovým autem v pracovní době, nebo když vezl pasažéry nebo náklad "načerno", legislativa bere v úvahu úplnou materiální odpovědnost za způsobenou škodu (odstavec 7, článek 134 Zákoníku Práce), bez ohledu na porušení trestní záležitostí. Pro nedostatek důkazů uvedených v článku 134 Zákoníku Práce, takový řidič nese materiální odpovědnost jenom v hranicích průměrné měsíčné mzdy a za podmínkou že jeho provinění je prokázáno.

Smlouvy o úplné hmotné odpovědnosti

Upíná hmotná odpovědnost pracovníka, ve smyslu úhrady způsobené škody podniku v plném objemu je možná i když sepsána s pracovníkem smlouva písemně. To je v souladu s článkem 135-1 Zákoníku Práce.

Podmínky pro uzavření smlouvy jsou následující:

1. Dosahování pracovníkem osmnáctiletého věku.
2. Pracovník obejmá funkce, plní úkoly pracovního poměru, které jsou spojené se skladováním, zpracováním a prodejem (vydáváním) předaných jemu materiálních hodnot nutné rozhodnutí (předpisy) ohledně jeho funkčních povinností (není podstatné, jestli s ním uzavřena terminovaná nebo neterminovaná smlouva, pracovní smlouva);
3. Uvedení funkční povinností a práce musí být zaneseno do rejstříku, způsobem stanoveným Kabinetem Ministrů Ukrajiny. V rejstříku jsou uvedené názvy funkcí a prací, podle kterých uzavřena dohoda o úplné hmotné odpovědnosti. Například, funkce; pokladník, vedoucí prodejen, lékáren a jejich zástupce, speditér převozu nákladů.

Práce: příjem zboží, uskladnění, odbavení, zpracování, vydání zboží a materiálních hodnot ze skladů, stanic, obchodních základen, benzínových pump, Šaten, příjem u obyvatelstva všech druhů plateb (faktické je to maloobchodní obchod). V moment uzavření smlouvy o úplné hmotné odpovědnosti s pracovníkem funkce nebo na předmět plnění prací, které nejsou uvedené v rejstříku, taková smlouva není platná, i když už je uzavřena "pracovní smlouva" nebo pracovní kontrakt. Soudní' praxi zařazuje podobné případy do typických chyb při uzavření smluv, například pracovní smlouva s účetním (když on neplní funkce pokladníku), a řidičem (když on neplní funkce speditérů nebo inkasisty), strážce, vrátnými a strážné.

Existující standardní formulář smlouvy o úplné hmotné odpovědnosti znamená, že vedení podniku nemůže libovolně sepsat podobnou smlouvu s pracovníkem. Standardní formulář smlouvy je schválen Usnesením Státního výboru SSSR v otázkách práce a sociálních otázkách Sekretariátu ROH ze dne 28.12.77 č. 447/24, kde podrobně rozepsané povinnosti vedení podniku a pracovníka. Když pracovník, který obsadí služební postavení nebo plní práce, které jsou uvedené v rejstříku, odmítá podepsat smlouvu o úplné hmotné odpovědnosti, v souladu s odstavcem 19 Usnesení Pléna Nejvyššího Soudu Ukrajiny ze dne 06.11.92. č. 9 "O praktice projednání soudy pracovních sporů" toho pracovníka je možno propustit podle odstavce 1 článku 40 Zákoníku Práce.

Omezená hmotná odpovědnost (v mezích částky průměrné měsíčné mzdy, když škoda překračuje tu částku). Platná legislativa bere v úvahu omezenou hmotnou odpovědnost v následujících případech (nezávislé od úpravy uzavřené pracovní smlouvy, "pracovní dohody"):

- pro pracovníky - ohledně poškození nebo ničení následkem nedbalosti hmot, polotovarů, produkce, v tom že počtu během vyhotovení, náradí, měřících přístrojů, strojů, pracovního oděvů, vydaného do využívání, odpovědnost je v mezích způsobené škody, ale nepřesahuje průměr měsíční mzdy;

- pro vedoucích podniků a strukturních oddělení v podnicích (filiálek, výrobních oddělení, oddělení) Jejich zástupce - za Škodu způsobenou zbytečnými peněžními zaplaceními, nesprávné zřízení evidence a úschova prostředků, materiálních hodnot, neučinění nutných opatření ohledně předvídání prostožů, výroby nekvalitního zboží, rozkrádání, poškozování a ničení materiálních hodnot - odpovědnost je v mezích způsobené škody, ale nepřesahuje průměr měsíční mzdy. Je nutné zdůraznit, že zbytek pracovníků (kromě těch které nesou úplnou hmotnou odpovědnost) také nesou hmotnou odpovědnost v mezích přímé skutečné škody, způsobené podnikem, ale tato částka nepřesahuje průměr měsíční mzdy (článek 132 Zákoníku Práce). V případě že škoda přesahuje měsíční mzdu, tak že tato zbývající částka neuhrazuje se (kromě případů dobrovolné úhrady).

Otázku materiální odpovědnosti účetní

Když je to hlavní účetní, v jeho vedení jsou pracovníky oddělení účetní podle části 2 článku 133 Zákoníku Práce na hlavní účetní je pokládána hmotná odpovědnost v mezích průměrné měsíční mzdy také za nesprávné zřízení evidence a úschovy zbožně materiálních hodnot, zbytečných peněžních výplat.

Zvláštnosti úhrady škody při pracovní smlouvě

Pracovní smlouva se uzavírá podle platného zákonodárství (nová redakce článek 21 Zákoníku Práce). Úplný rejstřík všech případů je možno najít v dopisu Ministerstva práce a sociální politiky Ukrajiny ze dne 06.05.2000 č. 06/2-4/66. Článek 21 Zákoníku Práce připustí úpravu smlouvou také hmotné odpovědnosti pracovníka. Je potřeba brát v úvahu odstavec 20 Předpisu o postupu zřízení smluv při přijetí (zjednání) pracovníků, který je schválen usnesením Kabinetu Ministrů Ukrajiny ze dne 19.03.94 č. 170. Smlouvou je zakázáno stanovit pro pracovníka úplnou hmotnou odpovědnost, kromě případů uvedených v článku 134 Zákoníku Práce. Kromě toho není možné měnit postup projednání pracovních sporů, totiž faktický není možné měnit stanovený postup úhrady škody pracovníkem.

Poplatky a daně podle pracovní smlouvy a pracovní dohody

Daň z příjmů fyzických osob. Podle odstavce 2. 1 Předpisu o daně z příjmů občanů, který je schválený usnesením Berního Úřadu Ukrajiny ze dne 21.04.93 č. 12 (se změnami a dodatky), daně z příjmů se vybírá ze všech druhu příjmů, nezávisle od zdrojů, kromě jmenovaných v odstavci 5 toho Předpisu.

Takovým způsobem, příjmy od pracovní činností bez ohledu na způsob úpravy pracovních vztahů (pracovní smlouva, "pracovní dohoda", právní občanská smlouva), podléhají zdanění daní z příjmů.

Příspěvek na povinné státní důchodové pojištění

Podle odstavce 4 Článku 1 Zákona Ukrajiny ze dne 26.06.97 č. 400/97 - BP "O příspěvku na povinné státní důchodové pojištění" daňovými poplatníky toho příspěvku jsou občane, (fyzické osoby) které pracují v souladu s pracovními smlouvami, podle právních občanských smluv. Objekt zdanění splývá se s objektem zdanění daní z příjmů (odstavec 3 článek 2 Zákona). Takovým způsobem, forma úpravy pracovních vztahu (pracovní smlouva, "pracovní dohoda", právní občanská

smlouva a pod.) v tom případě nemá význam.

Příspěvky na povinné sociální pojištění

Podle odstavce 4 článku 1 Zákona Ukrajiny ze dne 26.06.97 č. 400/97- BP "O příspěvku na povinné státní důchodové pojištění" daňovými poplatníky toho příspěvku jsou občane, (fyzické osoby), které pracují v souladu s pracovními smlouvami, podle právních občanských smluv. Zde objekt zdanění také splývá se s objektem zdanění daní z příjmů (odstavec 1 článek 2 Zákona). Takovým způsobem, forma úpravy pracovních vztahu (pracovní smlouva, "pracovní dohoda", právní občanská smlouva a pod.) v tom případě nemá význam.

Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

V souladu s platnými ukrajinskými zákony musí cizinec, který se chce zaměstnat na Ukrajině absolvovat stanovenou proceduru registrace a získání odpovídajících povolení. Podle článku 8 Zákona Ukrajiny "O zaměstnávání obyvatelstva" vydává pracovní povolení cizincům Státní služba zaměstnanosti při Ministerstvu práce Ukrajiny, pokud tuto otázku jinak neupravují platné mezinárodní dohody. V souladu s platnou vyhláškou Ministerstva práce Ukrajiny č. 27 od 5.5. 1993 se změnami a doplňky (vyhlášky č. 73 od 9.9. 1996 a č. 42 ze dne 22.5. 1997) se pracovní povolení vydává cizímu státnímu příslušníkovi (nebo osobě bez občanství), při šplnění všeobecné podmínky, tj. pokud se v daném regionu nehlásí o stejnou práci občané způsobilí tuto práci vykonávat. Podniky, orgány a organizace mohou poskytovat cizinci zaměstnání při předložení platného pracovního povolení.

Rozhodnutí o vydání pracovního povolení se přijímá na základě odůvodněné žádosti zaměstnavatele, kopie smlouvy, kopie stanov a potvrzení o státní registraci zaměstnavatele a dokumentu potvrzujícího zaplacení poplatku za přijetí žádosti. Rozhodnutí se přijímá do 30 dnů od momentu podání dokumentů. O pracovní povolení nemusí žádat cizinci které mají dlouhodobý pobyt na Ukrajině, cizinci, kteří získali status běžence, představitelé zahraniční námořní (říční) flotily a zahraniční letecké společnosti, kteří obsluhují tuto organizaci na území Ukrajiny, pracovníci zahraničních HSP akreditováni v Ukrajině, umělci a umělečtí pracovníci, pracovníci havarijních a záchranných služeb při plnění naléhavých úkolů, ředitelé zahraničních zastoupení, zaregistrovaných při Ministerstvu ekonomiky Ukrajiny.

Pracovní povolení se vydává na rok. Platnost může být prodloužena za podmínky, že zaměstnavatel předloží příslušnému orgánu odpovídající žádost před ukončením platnosti původního povolení. Maximální doba nepřerušovaného pracovního pobytu nesmí přesáhnout čtyři roky. Po skončení platnosti pracovního povolení může cizinec získat nové povolení po uplynutí šesti měsíců. V důsledku předčasného vypovězení smlouvy zaměstnavatelem se pracovní povolení ruší automaticky. Za vydání každého pracovního povolení a prodloužení jeho platností se zaměstnavatelem odvádí poplatek ve výši desetinásobku nezdaněné minimální mzdy. Cizinec, jež je zaměstnán bez pracovního povolení je okamžitě vyhoštěn z Ukrajiny na náklady zaměstnavatele. Kromě toho může být zaměstnavatel pokutován ve výši padesátinásobku minimální mzdy.

ČÁST 13

Významné veletrhy a výstavy na Ukrajině

Název výstavy	Zaměření	Organizátor
Leden		
CEMENT I BETON	stavební materiály	LTD "Leocement"
Únor		
MaRGO	zařízení pro prodejny, restaurace, hotely apod.	LTD "Euroindex"
ProdExpo Ukrajina	potraviny	Expo Centre Ukrajiny
ENTEREX	současné informační technologie	Expo Centre Ukrajiny
Březen		
BEZPEKA	ochranné systémy, zařízení, služby	LTD Euroindex
AVTOTECHSERVIS	příslušenství pro automobily, pomůcky, nářadí apod.	Mintrans Ukrajiny, spol. s AUTO EXPO
Autočerpací komplex	čerpací stanice, zařízení apod.	Mintrans Ukrajiny, spol. AUTO EXPO
UKRMYASOMOLPROM	zařízení pro masný a mlékárenský průmysl	Firma Trojan
CHOLOD/ MOROŽENOE	chladičí a mrazicí zařízení, výroba zmrzliny	Firma Trojan
Duben		
FARMAKOLOGIE	farmaceutické výrobky	SP MDM UKRAJINA
PACK UKRAINE	balící zařízení, technologie, materiály	Expo Centrum Ukrajiny
ElcomUKRAINE	elektrotechnika, telekomunikace	LTD Euroindex
TELEKOM	počítačové sítě, spojení, telekomunikace	Asociace operátorů spojů Telas
Intemet & Intranet	Informatizace měst a podniků, počítačové sítě a telekomunikace.	LTD Chit Expo,
Květen		
EXPO STYL	móda	Kyjevský mezinárodní kontraktový jarmárek
WINDOWS AND DOORS	okna, dveře, bytové doplňky a materiály	SP MDM Ukrajina
SIA - mezinárodní autosalon	automobily, náhradní díly, servis	Mintrans Ukrajiny, AVTO EXPO
Červen		
CHLIB	technologie a zařízení na výrobu pekařských výrobků	Firma Trojan
Září		
PIVO	technologie a zařízení pro pivovary a výrobu nealko, nápojů	Ukrpivo JSC SP Agroinkom
TEPLO - TEPLÝ DŮM	topná tělesa, izolační materiály	Minenergo Ukrajiny, Ukrenergobzer JSC
POLYGRAFIE	polygrafická technika, technologie	Expo Centrum Ukrajiny
STROJUKRAJINA	stavební technologie, technika a materiály	Expo Centrum Ukrajiny
LESMASH	technologie, zařízení a technika pro lesní, dřevozpracující a papírenský průmysl	Expo Centrum Ukrajiny

Říjen		
Interchim/Něftčím	chemické technologie, barviva, plasty, oleje, maziva apod.	Expo Centrum Ukrajiny
REZINA	suroviny, zařízení a technologie pro gumárenský průmysl	Expo Centrum Ukrajiny
RYBPROM	Udržování rybných zdrojů, technologie a zařízení na zpracování ryb	Firma Trojan
SADVINPROM-ALKOINDUSTRY	Výrobky, technologie, zařízení	Firma Trojan
AQUA		Firma Trojan
TRANSPORT + LOGISTIKA	Dopravní prostředky, služby, infrastruktura	Mintrans Ukrajiny, společnost AVTO EXPO
KYJEVMASH - 2000	strojírenství	Expo Centrum Ukrajiny
DREAM HOUSE	audio-video technika	LTD Euroindex
Listopad		
Potravinářský trh Ukrajiny	zemědělské výrobky a potraviny	Expo Centrum Ukrajiny
INPRODMAŠ	zařízení na zpracování zeměděln. produktů, výroba potravin apod.	Expo Centrum Ukrajiny
UKRSKLOPROM	výroba skla, technologie, zařízení, suroviny a materiály	Expo Centrum Ukrajiny
PRODMAŠ UKRAJINY / OLIJAŽIRPROM	Technol., zařízení, suroviny na výrobu rostlinného. olejů a tuků	Firma Trojan
AGROPROM	zemědělská technika	Firma Trojan
FOOD & DRINKS	potraviny, nápoje	SP MDM Ukrajina

Organizátoři:

Expo Centrum Ukrajiny, Kyjev 22, prospekt Gluškova 1, tel./fax: +380-44-251 9111, 251 9126

Leocement Ltd., tel.: +380-44-468 3280

Euroindex LTD, tel.: +380-44-461 9300, 461 9302

Kyjevský mezinárodní kontraktový jarmarok, a.s., tel. +380- 44-461 9342, 416 4219

Společnost Autoexpo, tel; +380-44-462 5929, 462 5930

Firma "Trojan", tel.:+380-44-251 9691, 251 9575

SP "MDM Ukrajina", tel. +380-44-224 6941

Asociace operátorů spojů Telas: tel. +380-44-276 2233

Ukrpivo, a.s., SP Agroinkom, tel.:+380-44-251 9152

Příloha 1

Adresy významných obchodních a hospodářských komor a podnikatelských svazů

THE UKRAINIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

33, Velyka Zhitomirska St.,
254655, Kyiv-25,
Ukraine

Phone: +380-44-2122840, 2122927

Fax: +380-44-2123353

Obchodně průmyslová komora Ukrajiny má rovněž pobočky ve všech oblastech a regionech Ukrajiny.

UKRAINIAN LEAGUE OF INDUSTRIALISTS AND ENTREPRENEURS

34, Khreschatík St.,
252001, Kiyv,
Ukraine

Phone: +380-44-2212480, 2212240

Fax: +380-44-2244273

Ukrajinský Svaz průmyslníků a podnikatelů působí rovněž ve všech oblastech a regionech Ukrajiny.

UNION OF SMALL AND MEDIM-SIZED ENTERPRISES OF UKRAINE INTERNATIONAL CENTRE "INTEGRO"

262010, Kyiv-10,
Ukraine

Phone: +380-44-2955243

Fax: +380-44-2947600, 2947700

INTERNATIONAL UNION OF UKRAINIAN BUSINESSMEN

2-v, Pirohova St.,
252030 Kyiv,
Ukraine

Phone: +380-44-2254388

Fax: +380-44-2248064

Příloha 2 Kontakt na české firmy působící na Ukrajině

GALENA /IVAX Corporation/ Adresa: Kyjev, ul. B. Chmelnickoho, 52/B, Tel./fax: +380-44-238 6232, 2386234 Ředitel: Andrej S. Petuchov	CHT, Adresa: Kyjev, bulv. Lesi Ukrajinky 26 Tel./fax: +380-44-296 4912 Ředitel: Kristýna Sokurová Zaměření: chemie, léky
NOVATEX, Tel./fax: +380-44-261 1140 Ředitel: Petr Tomančák Zaměření: látky na výrobu oděvů, fixační materiály	TECRO Kyjev Tel./fax: +380-44 4161884 Ředitel; Jan Vondrouš Zaměření: krmiva
PROKOP- MLÝNSKÉ STROJE Adresa: Kyjev, bulvár. Lesi Ukrajiny 36-b, Tel./fax: +380-44-295 97 82 E-maíl: prokop@ukrpak.net Zaměření: mlýny, mlýnská zařízení a stroje	SITEL Adresa: Kyjev, ul. B. Hrinčenka 7 Tel./fax: +380-44-229 8796, 228 3021 e-mail: sitel@webber.net.ua Zaměření: telekomunikační zařízení, optické, kovové kabely
IMEX TRADE Kyjev Adresa: Kyjev, Žiljanská 47, Tel./fax: +380-44-220 0409, 220 5327 Ředitel: Petr Bareš, Jan Hnilička Zaměření: export import, jízdní kola, náhradní díly, potraviny	ŠKODA EXPORT Adresa: Kyjev, ul. Dovženka 7 Tel./fax: +380-44-446 1344 Ředitel zastoupení: Alexandr Kaščeť Zaměření: trolejbusy, lokomotivy, export import
KOPOS KOLÍN, a.s. Tel./fax; +380-44-563 6947 Zaměření: trubky, elektromontážní materiály	KOVO Adresa: Kyjev, Politechničeskaja 5 Tel.:+380-44-241 1597 Ředitel zastoupení: Kacan Jurij Zaměření: zemědělská produkce a výroba, export import
ČSA Adresa: Kyjev, úl. I. Franka 36 Tel./fax: +380-44-246 5627, 246 5648 Borispol, Tel.: +380-44-296 7449 Ředitel zastoupení: Šprongl Martin	MOGUL-UKRAJINA /dceřiná spol. závodu Koramo/, Adresa: Kyjev, úl. Entuziastiv 13 b Tel./fax: +380-44-544 7795 Ředitel zastoupení: Gruml Vilém Zaměření: mazací oleje, motorová a průmyslová maziva
ECLIPSE Adresa: Kyjev, úl. Tereščenkivská 19, byt číslo 2 Tel.: +380-44-224 1348, fax: 246 4824 Ředitel zastoupení: Smetana Bronislav Zaměření: polygrafie, billboardy	BONA Adresa: Kyjev, úl. Symyrenka 22 b, byt číslo 59 Tel./fax: +380-44-472 6832 Ředitel zastoupení: Maslov Jurij Vasiijevič Zaměření: prodej potravinářského zařízení

<p>VHB PRUMYSLOVÉ BATERIE Adresa: Kyjev, bul. Ševčenko 38, byt č. 100; Tel.: +380-44-244 3588, 244 3587, 225 2330; Fax: 230 2351 Ředitel: Afijan Vladimír Eduardovič, Zaměření: výroba a prodej elektromechanických proudových zdrojů VARTA, reklamní Činnost</p>	<p>MUCOS PHARMA CZ Adresa: Kyjev: úl. Stražesko 6 a, 3. korpus Tel./fax: +380-44-484 5031 Ředitel zastoupení: Terzov Anatolij Ivanovič Zaměření: propagace nové metody léčení německým lékařským preparátem Mucos</p>
<p>JASON TRAVEL Adresa: Kyjev, Jaroslaviv Val 26, kancelář. 3a Tel.: +380-44-224 5621, fax: 228 4642 Ředitel zastoupení: Metlenko Tamara Ivanovna Zaměření: turistika</p>	<p>TELEKOM-ALARM Adresa: Kyjev, úl. B. Hrinčenko I, k. 54 Tel.: +380-44-229 7074, fax: 229 7741 Ředitel zastoupení: Dubovičenko Alexandr Gulij Sava Leontijevič - zástupce Zaměření: systémy protipožární ochrany</p>
<p>DOBRÁ VODA Adresa: Kyjev, Puškínská 39 b, byt č. 19 Tel./fax: +380-44-229 5466 e-mail: rootbox@goodwater.kiev.ua Ředitel zastoupení: Zdeněk Harant</p>	<p>DENTAL Adresa: Kyjev, bulv. Lesi Ukrajinky 26, byt č. 9 Tel./fax: +380-44-296 1003 Ředitel: Marie Golovinská Zaměření: dentální materiály a přípravky</p>
<p>KTTJ HOLDING Adresa: Kyjev, Vasilkovská 34 Tel./fax: + 380-44-2527500, 2633338, 2638754 e-mail: ktj@ukrpac.net</p>	<p>LÉČIVA Adresa: Kyjev, per. Nesterivskyj 13/19 Tel.: +380-44-212 3456, fax: 212 0179 E-mail: lechiva@mail.kar.net Ředitel zastoupení: Karlov Alexej Valentinovič Zaměření: chemie, léky</p>
<p>S VOS Ukrajina, Adresa: Kyjev, Laboratórný provulok 1, Tel./fax: +380-44-252 9381, Ředitel: Karel Tůma Zaměření: pancéřování vozidel</p>	<p>FINNEX GROUP Ukrajina Adresa: Kyjev, Šovkovyčnaya 42/44 Tel./fax: +380-44-490 5644 Ředitel; P. Kryštof Zaměření: cenné papíry</p>
<p>ECC, Adresa: Kyjev, Holosijevska 7 Tel./fax: +380-44-265 8191 Ředitel: Petr Vilheim Zaměření: investice, nemovitosti</p>	<p>KAREL HOLOUBEK Adresa: Kyjev, bul. Lesi Ukrajinky 11, k. 54 Tel./fax: +380-44-295 6011 Ředitel: Babenko Artjom Vladimirovič Zaměření: prodej stavebních hmot</p>

Пříloha 3 Мапа Ukrajiny

